

Ingyenmelléklet: „A lucernamag termesztése“.

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi Osztály.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:
SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 31. szám.

Vasárnap, július 26.

MAGYAR DIADAL!

Az emberi nagyság, bátorság és akarat aranykönyvébe két új nevet — két magyar nevet — ír a krónikás. *Endresz György* és *Magyar Sándor*, harmincnyolc és harminchárom éves magyar férfi világdicsőséggel koszorúzott nevét.

A két talpig férfi egy megesufolt, meggyalázott, cafatokra szaggatott, átkos gyűlölettel és ugrásrakész leselkedéssel örzött nemzet fia. Mindkettő e mélységes szomorúságokkal, kálváriás tragédiákkal és szörnyű ujrakezdésekkel teljes, drága föld hajtása és amint a magyar buza magában hordozza e föld magyar acélosságát, a bor magyar tüzét, a gyümölcs magyar illatát, azonképen a két magyar

férfi lelke csordultig telített a magyar föld — másokénál nagyobb, égőbb és drágább — fájdalomával. Ez a szent magyar fájdalom, ez a nagy magyar lázadás kinezta, kergette és hajszolta őket; majd végzetes rendeléssel elhatalmasodott a lelükön és nem hagyta nyugton addig, amíg hősokeket, legnagyobbakat nem formált belőlük.

Két magyar férfi, akinek a sorsa annyira magyar sors! Mind a kettő hivatásos katona volt, a háboru alatt, előbb gyalogos, később vakmerőségükről híres repülőtisztok. Az összeomlás után osztályrészük a bizonytalanság, az egzisztenciateremtés ezer akadálya és a keserű kivándorló-

A „Justice for Hungary“ (Igazságot Magyarországnak) Bieske közelében, a leszállás helyén.

kenyér. És az egyik ott künn, messzi Kanadában, örökösen hazáján csüngve megérzi, hogy a modern kor legnagyobb erkölcsi erőt, milyen óriási lendületet kölcsönözhet a nagy magyar igazság érvényesülésének. Nem habozik és a gyönyörű gondolat csakhamar elindul — magyar sors tövisekkel borított útján. Leküzdhetetlennek látszó nehézségek merülnek fel az anyagi eszközök előteremtése körül. Aztán egy reménysugár: *Rothermere lord* tizezer dolláros díjat tűz ki a vállalkozás sikeres végrehajtóinak és nevet ad a gépnek: „*Justice for Hungary*“ (Igazságot Magyarországnak). Pénz azonban nem gyűl; erre pár lelkes amerikai magyar kölcsönt vesz fel, így teremti elő a gép megrendeléséhez szükséges biztosíték összegét. Végül is *Szalai Emil* amerikai magyar, akiben harminc esztendő sem tudta elnémitani a magyar föld visszahívó szavát, teljes egészségben kifizeti a gép vételárát. Ezután következnek a gép-próbák, szívos harc az akadémikusok gyárral, a két repülő hosszasan, elkerülhetetlenül szükséges előtanulmányai, nagy távolságokon végrehajtott próbarepülések, a gépen eszközölt többszöri javítások, de végre mégis csak felvirrad a nagy nap, mely az összes eddig elért eredmények tulszárnyalását, a nagy világ hódolatát és egy hálás nemzet mámoros ujjongását adja cserébe két esztendő tengernyi keserűségéért és roppant küzdelméért. Igazi, mélységesen magyar sors. Igazi, mélységes magyar és éppen ezért világraszóló siker!

Az *Igazságot Magyarországnak* diadala a két magyar fiu hősi elszánása, csodálatos határos küzdőképessége és nagyszerű tudása révén a trianoni Magyarország diadalát harsogja szét. Az ezer sebből vérző csonkahaza joggal kiálthatja világáig, hogy ime, ami nagyot a hatalmas nemzetek — amerikai, angol, francia, német, olasz — fiai összehasonlíthatatlanul könnyebb körülmények között tettek, mi is megtettük, sőt mindnyájuknál nagyobb sikert arattunk. A nagy nemzetek gazdagságát, szabadságát, hallatlanul fejlett repülő-életét, a kísérletek korlátlan lehetőségét nálunk két magyar fiu szíve, esze és az *Igazságot Magyarországnak!* fájó szavak lendítő ereje helyettesítette. Ime, mi is odaállottunk azoknak a nemzeteknek sorába, melyek az emberi haladás hőseit adják a világnak; oda, ahol hiába keresnők a testünkön nagyranőtt és elrablott értékeinkkel hivalkódó népek fiait. De bizonyos, hogy ez és a trianoni bűn szörnyűsége az *Igazságot Magyarországnak* diadala nyomán újra a világ szemé elé dobban!

A nemzet ujjong és kebelére öleli két nagy fiát! Ugyanekkor elküldi halálját nemes pártfogójához, *Rothermere* lordhoz és a testéből kiszakadt, de nagyszerű magyarnak maradt, *Szalai Emil*hez.

A diadal előzményei.

Az amerikai magyar óceánrepülés gondolata *Magyar Sándor*-tól ered, aki 1929 nyarán a kanadai *Windsor* városában egy magánrepülő iskolában, mint pilóta volt alkalmazva. Magyar Sándor közölte tervét *Molnár Jenő* dr. windsori magyar református lelkésszel. A gyönyörű gondolat megvalósítása azonban a nem éppen kedvező viszonyok között élő kanadai magyarságra támaszkodva, már eleve kivihetetlennek látszott. Ezért a mozgalom súlypontját az Egyesült Államok területén lakó és jobb anyagi viszonyok között élő magyarságra kellett áthelyezni. Magyar és *Molnár* tehát a Kanadához közel fekvő *Detroit*-ből indította el a mozgalmat, ahol egy tömegben negyven ezer magyar él. Az ügynek sikerült is megnyerni néhány vezető szerepet játszó magyart, többek között *Eördögh* Elemér pápai prélatust, toledói magyar plébánost, *Fodor Gyulát*, a két detroiti magyar újság tulajdonosát és *Pruttinger* Ferencet, akik ezután bizottság alakultak. A vállalkozás költségeit erre a célra nyomatott levelezőlapok eladása, gyűjtések, valamint ünnepek rendezése által gondolták előteremteni.

A bizottság felkereste az éppen akkor Amerikában tartózkodó *Rothermere* lordot és *Eördögh* prélatust felkértette a lord előtt az óceánrepülés tervét. *Rothermere lord* egy 10.000 dolláros

díjat tűzött ki a repülésre és megállapította a repülőgép nevét, lehatárolta a *Justice for Hungary* (Igazságot Magyarországnak!) keresztapja maga *Rothermere lord* volt. Ilyen előzmények után a bizottság megkezdte munkáját. 30.000 darab levelezőlappal nyomatott ki, amelyeket széjelküldtek és egyirőljleg tárgyaltak a *Detroit Aircraft Corporation* igazgatóságával egy 420 lóerős egyfedélű repülőgép megtele iránt. A vételár tizenhatezer dollár (százkezezer pengő) volt. Miután a bizottság nem rendelkezett elegendő bevételi forrással, annak tagjai személyi váltóra felvettek ezer dollárt, amit azonnal le is fizettek, mint a gép lekötésére szükséges összeget és *Magyar Sándor*, ennek az összegnek terhére, különleges kiképzést nyújtó repülőiskolába küldötték. Sajnos, a propagandarepülések anyagi eredménye nem volt valami biztató és a *Magyar Aero Szövetség*, mely Budapesten székel, nem vállalkozhatott a magas költségre való tekintettel a közreműködésre. Az amerikai bizottság ekkor kérte fel *Endresz Györgyöt*, hogy vegyen részt a vállalkozásban és *Endresz György Grosschmidt* Lajos és vitéz *Czapáry Jenő* kíséretében Amerikába utazott. A szükséges pénz előteremtése azonban, a rossz gazdasági viszonyok következtében, késett s végül is az amerikai bizottság elhatározta, hogy a Newyorkban élő vagonos magyarokat egyenként fogják felkérni az adakozásra. Ekkor vette át az Amerikai Magyar Kereskedelmi Kamara az ügy irányítását és 1931-re halasztotta el a vállalkozás végrehajtását. Már-már válságba került az óceánrepülés ügye. Ekkor jelentkezett *Szalai Emil*, flinti magyar busgyáros, aki 1930 június hó 11-én a bizottság detroiti irodájában megjelent és felajánlotta a gép megrendeléséhez szükséges ötezer dollárt. A bizottság kitörő örömmel fogadta ezt az áldozatkészséget és *Szalai kijelentette, hogy hajlandó a gérral szemben a gép egész vételárára vonatkozólag garanciát vállalni*. A szerződést *Szalai Emil* gyorsan megkötötte a gérral, amely váltalta, hogy 1930 július 20-ra szállítja a gépet. Sajnos, a gyár nem készítette el pontos terminusra a gépet, csak 1930 augusztus ötödikén tartották az első motorpróbát. Augusztus hetedikén berepülte a gyár pilótája a repülőgépet és a jelenlévő magyar pilóták már akkor észlelték, hogy a gép elkészítésében valami hiba van. A gyár igazgatója nem volt hajlandó a gépet maximálisan megterhelni és ezzel egy hónapig tartó luza-vona kezdődött meg a bizottság és a gyár között. A gyár vezetősége attól félt, hogy a nagy terhelés alatt a gép összetörik, mint ahogy erre már volt példa, viszont a magyar óceánrepülők nem akarták átvenni a gépet előzetes próba nélkül. Végül is megegyeztek egy 400 gallon terhelésű próbarepülésen, ami sikerült és miután *Szalai Emil* kifizette a hátralévő vételárat, augusztus 20-án próbarepülésre indultak a magyar óceánrepülők. A program szerint szeptember 6-án repült volna a gép Newyorkban, ami késett, mert különböző fontos újabb technikai átalakításokat kellett végezni, különösen az életpelennek bizonyult benzín- és olajtartályok miatt. A gépet s a vállalkozást ezután a rendkívül rossz időjárási viszonyokra való tekintettel el kellett halasztani és az amerikai magyar bizottság ez ér barasztán a gép gondos karbantartása után ismét megkezdte a munkát. Felszerelték rádiókészülékkel és a tréningrepülések megkezdődtek.

Az indulás.

Július hó 13-án következett be a döntő fordulat. *Magyar Sándor* és *Endresz György* a *Justice for Hungary*-n a Newyork melletti *Roosevelt-Fields*-repülőtérrel, hazai időszámítás szerint, délután négy órakor elindultak az 1200 kilométer távolságban fekvő kanadai *Harbour Grace*-i repülőtérré, óceáni repülésük kiinduló pontjára. Az óceánrepülők remélésen innen indulnak, mert Amerika és Anglia között itt van a legrovidebb tengeri távolság. A két kiadó repülő a hosszú utat hét óra és 30 perc alatt tette meg. Utjukra egyébként hirtelen határozták el magukat, mert már a sok huzavonát, Magyar állítólag egy pap tanácsára fellapozta a bibliát és éppen annál a mondatnál ütötte fel, hogy: „*Tedd meg!*”. Erre elhatározták, hogy repülnek.

Magyar Sándor és *Endresz György* július hó 14-én elvégezték a gép teljes felszerelését, megtették utolsó előkészületeiket és másnap, július hó 15-én, hazai időszámítás szerint délután öt óra husz perckor, nekivágtak az Óceánnak, hogy másnap, július hó 16-án, Budapesten leszálljanak.

A megérkezés.

Az indulás híre óriási érdeklődést és izalmat keltett Budapesten és a csonka hazában. A július hó 16-án megjelenő lapok és a rádió révén tudta meg az ország a nagy eseményt és azt, hogy a repülőknek a délutáni órákban kell megérkezniük Budapestre, a mátyásföldi repülőtérré.

Rothermere lord távirata a miniszterelnöknek és a repülőkhöz.

Rothermere lord Bethlen István grófhöz a következő táviratot intézte:

„Örömmel hallok, hogy a magyar Atlanti-óceánrepülés sikerrel járt és hogy a „Justice for Hungary” az Atlanti-óceán átrepülésével új rekordot állított fel. Mint ismeretes Nagyméltóságod előtt, a repülés sikeres végrehajtására 10.000 dollár jutalmat tüztem ki. Kötüntetésnek venném, ha belegeyoznék abba, hogy ezt az összeget nevemben a két repülőnek átadja. Ha Nagyméltóságod szives lesz belegeyezését ajánlatomhoz megtáviratozni, az összeget sürgönyileg bocsátom rendelkezésére.

Kérem Önt és Bethlen grófnót fogadják szívélyes üdvözlömetem.”

Bethlen István gróf e táviratra a következő választ küldötte el Rothermere lordnak:

„Ismétlen köszönetet mondok lordságodnak nagylelkű támogatásáért. Kérem fogadja legbensőbb hálánk kifejezését a szives üdvözléért. Örömmel vállalkozom arra, hogy a kitűzött 10.000 dolláros jutalmadit a diadalmas magyar óceánrepülőkhöz átadjam.”

Rothermere lord táviratot küldött Endresz Györgynek és Magyar Sándornak is. A távirat így hangzik:

„A legmelegebben üdvözlöm Önöket nagyszerű teljesítményükért, mellyel megtették az első megállás nélküli repülést Északamerikától Budapestig és ezzel egyszermind új légi rekordot állítottak fel az Atlanti-óceán átrepülésében. Ezzel nagymértékben növelték országuk hírnevét és bizomyságot tettek a világ előtt, hogy ámbár Magyarország szenvedett a nemzetközi igazságtalanságtól és a gazdasági nyomástól, fiainak szelleme képes a legmagasabb foku és a leg-hatalmasabb teljesítményre. Az Önök vállalkozása Magyarország törekvéseivel szorosan összefügg. Önök egyesítették magukban a hazafiasságot a sportszellemmel és követésre méltó példát. állítottak a magyar ifjuság elé. Nagy elégtételre szolgál, hogy átnyújthatom Önöknek az általam felajánlott tizezer dolláros

díjat, melyet Önök oly ragyogóan kiérdemeltek. Intézkedtem, hogy ezt a pénzüsszeget Önöknek a legrövidebb időn belül kézhez juttassák.”

Az óceánrepülők köszönete Amerika népének.

Endresz György és Magyar Sándor, a hős magyar óceánrepülők távirat útján a következő köszönetet intézték Amerika népéhez:

„Huszonöt órás utunk sikeres befejezése után, amelyre bennünk Amerika nagy fiának, Lindberghnek, példája serkentett, hálátelt szívvel fordulunk Istenhez, akié minden dicsőség és hálát mondunk azért, hogy bennünket és gépünket huszonöt órás küzdelmünk alatt megóvta és segítette. Hálátelt szívvel köszönjük a nagy amerikai népnek, különösen az Egyesült Államokban élő magyarságnak és összes barátainknak segítségét és áldozatkészségét, amellyel nagy utunk sikeres befejezését lehetővé tették. Isten óvja Magyarországot.”

A külföld hódolata.

A magyar óceánrepülők nagyszerű teljesítménye óriási lelkesedést és őszinte csodálatot keltett világszerte. Azokon az üdvözlő sürgönyökön kívül, melyek közvetlenül a repülők címére érkeztek, sokan keresték fel szerencsekivánataikkal a kormányt is. Elsőnek kell említenünk Mussolini olasz miniszterelnök Bethlen István grófhöz intézett táviratát, melyben Mussolini a maga és az olasz nép legőszintébb csodálatát fejezi ki a nagyszerű repülés eredményéhez. Heintl osztrák kereskedelmi miniszter Bud János kereskedelemügyi miniszternek fejezte ki szerencsekivánatait. Guerdard német birodalmi közlekedésügyi miniszter ugyancsak Bud János kereskedelemügyi miniszternek gratulált. Curthwaite, a „Daily Mail” szerkesztője, Bethlen István grófhöz intézett üdvözlő táviratot. Roosevelt, a budapesti amerikai követ, ugyancsak a kormányának gratulált.

Endresz Györgyhez és Magyar Sándorhoz, a diadalmas ut hőseihez a világ minden részéről érkeznek üdvözlő levelek és sürgönyök. Ford, az amerikai autókirály, Balbo tábornok, az olasz légügyi miniszter, az olasz fijaság, Bibesco herceg, a Nemzetközi Aeroszövetség elnöke, a Deutsche Luftverkehrs-Verband, hogy csak az ismertebb neveket említsük. Rajtuk kívül eddig több mint ezer levél és távirat érkezett a repülők címére a föld minden tájáról, de a mátyásföldi repülőterre is egy egész szekérrel. Közöttük legérdekesebb annak a cincinnati-i (Amerika) színháznak távirata, melyben heti ezer dollárt (5700 pengőt) ajánlanak fel Endreszéknek, ha fellépnek a színházban.

Újabb sürgöny érkezett a repülők címére Rothermere lordtól is, melyben a lord, hivatkozva arra, hogy csak első távirata elküldése után értesült a leszállás közelebbi részleteiről, megismétli szívből jövő gratulációját. „Hogy Önök néhány kilométerrel a kitűzött cél előtt szálltak le — mondja a lord — az legszebb csak a szerenese kérdése, de egyáltalában nem von le semmit a teljes sikerből. Önöknek köszönhető, hogy a „Justice for Hungary” szava az egész világon elhangzik!”

Természetesen a világsajtó óriási lelkesedéssel méltatja a repülés legújabb világra szóló eredményét. A lapok hatalmas cikkekből, a repülők fényképeinek közlésével számolnak be a nagy eseményről, megmagyarázzák olvasóiknak a gép nevének, az „Igazságot Magyarországnak!” jelentőségét, hangsúlyozzák, hogy a magyar repülők valamennyi óceánrepülő közül a leghosszabb utazást a legrövidebb idő alatt tették meg; kiemelik, hogy a magyar repülők az 5500 kilométer utat 25 óra és 50 perc alatt végezték el és rámutatnak arra, hogy ez volt a tizenkilencedik sikeres óceánrepülés, de a magyar repülőket megelőzően csak két ízben sikerült elérni azt a célpontot, amit a vállalkozók maguk elé tűztek.

A velünk rokonszenvező nemzetek lapjai természetesen hangsúlyozzák a nagyszerű teljesítmény jelképes jelentőségét is. „Igazságot Magyarországnak!” — írják a német, olasz és osztrák lapok — ezt a kiáltást most ott is hallani lehet majd, ahol eddig talán nem is tudták, hogy Európában van egy nemzet, melyet bosszuszomjas gyűzők halálra ítélték. Ahogy a két magyar repülőnk sikerült az elemeket legyőznie, úgy a magyar nemzet élet- és akaratereje is győzni fog a trianoni igazságtalanságon!

Bethlen István gróf miniszterelnök.

Mayer János földmívelésügyi miniszter, Bud János kereskedelemügyi miniszter, József Ferenc királyi herceg várják a gép érkezését a mátyásföldi repülőterén.

Magyar, Endresz és Szalai életpályája.

Magyar (Wilcek) Sándor 1898-ban született Szekszárdon. A soproni főreáliskola elvégzése után a Ludovika Akadémiára került, ahol hadnaggyá avatták és 1916-ban a gyalogsághoz vonult be. A háború utolsó évében nyert mint megfigyelő tiszt a repülőkhöz beosztást és pilótává 1920—21-ben képezte ki Szegeden. Az aviatika trianoni korlátozása következtében gazdasági pályán próbált elhelyezkedni, majd 1925-ben Kanadába vándorolt ki és onnan került az Északamerikai Egyesült Államokba.

Endresz György 1898-ban született a temesmegyei *Perjámoson*. A temesvári hadapródiskola elvégzése után 1912-ben került a volt 19-ik gyalogezredhez mint zászlós. A világháborúban mint gyalogostiszt és később mint pilóta vítérségével számos alkalommal kitüntette magát, négy élmert légi győzelme volt. Tulajdonosa a III. osztályu vaskoronarendnek és a III. osztályu érdemkeresztnek stb. A világháború után a magyar kereskedelmi légitársaságban helyezkedett el, majd rövid idővel, amikor a Jankovich gróf—Junkers-féle dunai hidroplánforgalom megszűnt, Amerikába ment ott lakó szüleivel és onnét visszatérve, ő lett a Magyar Aeroszövetség első sportrepülő oktatópilótája. Biztos kezű, kiváló idegrendszerű nyugodt pilótának ismerték.

Szalai Emil Győrmegeyében született, édesapja mint honvéd küzdötte végig a szabadságharcot. Közel három évtizeddel ezelőtt mint egyszerű mesterlegény vándorolt ki Amerikába, ahol ma jómódu gyáros.

A repülők ünneplése.

Endresz György és *Magyar* Sándor, a Csonkaország délegetett nagy fiai, megérkezésük után három napig, július hó 20-ig, mint magánemberek éltek rokonaik és barátjaik körében, szakadatlan ünnepletés közben. A repülőgépet július hó 18-án *Bieske* mellől *Csepelre*, a Weiss Manfréd gyárba szállították teljes kijávitása végett. A gép elkészülése után az óceánrepülők magyarországi körrepülésre indulnak.

Az óceánrepülők első nyilvános ünneplése július hó 19-én, vasárnap délelőtt zajlott le, amikor a repülők: „Mindent Magyarországra! *Endresz György, Magyar Sándor*” felirásu babérszörnyvel megkoszorúzták a Szabadság-téren felállított országzászlót. A repülők társaságában volt *Szalai* Emil is. A hatalmas teret teljesen megtöltötte a közönség, mely óriási lelkesedéssel ünneplte a repülőket, akiket *Hosray* Gusztáv államtitkár, a Reviziók Liga társelnöke fogadott.

Délután a repülők *József Ferenc* királyi hercegnél teára voltak hivatalosak.

A repülők kitüntetése.

A tulajdonképpeni hivatalos ünneplés július hó 20-án, hétfőn zajlott le.

Endresz György és *Magyar* Sándor délelőtt 10 órakor *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszternél jelentek meg, majd *Horthy* Miklós Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta őket. A Kormányzó Ur ez alkalommal személyesen nyújtotta át nekik a harmadosztályu magyar érdemkeresztet, majd közölte velük, hogy nagy teljesítményük elismeréseképpen szolgálaton kívüli szövedosoknak nevezte ki őket. Igéretet nyertek továbbá arra, hogy a Magyar Légügyi Hivatalnál alkalmazást kapnak, ha igényt tartanak rá.

A német háborus emlékérem adományozására alakult német *Becsületrend* tanácsának magyarországi ügyvivősége a két diadalmas repülőt a rend tiszteletbeli tagjává választotta.

A Kormányzó Ur ugyancsak kihallgatáson fogadta *Szalai* Emilt, az óceánrepülés anyagi támogatóját és személyesen nyújtotta át neki a harmadik osztályu magyar érdemkeresztet.

Bethlen István gróf miniszterelnök július hó 20-án meghívta a repülőket az országgyűlés másnapjii ünnepléses megnyitására.

Mámorek ünnep a Hősök Emlék- kövénel.

A Nemzeti Bizottság, amely a magyar óceánrepülők fogadtatását készítette elő, július hó 20-án, hétfőn délutánra tüzte ki a hivatalos fogadtatást és ünneplést. A Gellért-szállótól kezdve a magyar nemzet és az Amerikai Egyesült Államok lobogóival díszítették fel a főváros színeivel együtt azt az ut-

vonalat, amelyen a Gellért-szállótól a Milleniumi Emlékoszlopig haladtak az óceánrepülők. A *Ferenc József*-hidtól végig a Vámház-köruton és a Muzeum-köruton diadalmenet volt az óceánrepülők felvonulása.

A Milleniumi Emlékmű és a Hősök Siremléke között gyülekeztek az előkelőségek. Résztvett az ünnepségen *József* királyi herceg és *József Ferenc* királyi herceg a feleségével, *Anna* főhercegnővel. Ott volt *Klebelsberg* Kunó gróf a feleségével, kő-veletében, lord *Chilsten* angol követ, *Roosercelt*, az Egyesült Államok követe, *Lukács* György a Nemzeti Bizottság elnöke, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Bezzegh-Huszágh* Miklós főkapitány és mások, továbbá tizezrekre rugó ujjongó tömeg.

Az óceánrepülők feldíszített autóját tomboló tapsvihár és éljenzés fogadta. Zsebpendőiket lobogtatták az emberek és csaknem mindenkinek könny szökött a szemébe, amikor az *Acéhang-dalárda* az ünnepség bevezetéséül rázendített a *Hinnuszra*.

Az első beszédet *Urmánczy* Nándor mondotta, akinek gyujtó szavait nagy tapssal és lelkesedéssel fogadták.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a kormány nevében tartott üdvözlőbeszédében többek között a következőket mondotta:

— A férfibátoroknak és az emberi tudásnak minden megnyilatkozatása szép; de mindez különös jelentőséget akkor nyer, ha csuetteljesítmény alakjában jelentkezik. És Önök, tisztelt Uram, óceánrepülésükkel olyan csuetteljesítményt mutattak fel, amely magára vonta az egész világ figyelmét. Önök, Uram, akik átrepülték az óceánt, úgy, mint előttük még senki sem, *nemcsak maguknak szereztek ezzel nagy becsületet, hanem babérval borították a magyar nevet is és hozzájárultak ahhoz, hogy előbbre menjünk a nemzetek rangsorában.* Mikor ezen a szent helyen átadom Önöknek uraim a magyar királyi kormány üdvözlését, még azt kívánom, hogy nagyszerű óceánrepülésük ne maradjon magábanálló jelenség, ne maradjon egyetlen nemzeti ünneppon, hanem dolgozzanak a munkás hétköznapiokon is a magyar aviatika, s ezzel a magyar ügy fellendítésén.

Ezután *Ripka* Ferenc főpolgármester beszélt, átadva nekik a főváros ezüst babérszörnyét, majd *Karafiáth* Jenő, az Országos Testnevelési Tanács elnöke adta át a *Testnevelési Tanács aranyérmét és a hozzávaló díszlevelet.*

Kleics Imre dr. ügyvéd, *Endresz György* szülőfalujának, *Perjámos* községnek az üdvözlését, valamint a torontáliai és a temesmegyeiek és az egész Délvidék hódolatát fejezte ki a magyar óceánrepülők előtt, akiknek magyaros pipacsból, buza- virágból és árvalányhajból font csokrot nyújtott át.

Óriási éljenzés közben állt ezután elsőnek *Endresz* György a mikrofon elé:

— *Boldog vagyok, hogy ezt a repülőgépet, amelynek a neve: Igazságot Magyarországnak, átvezethetem a tengeren, viharokon és idegen országokon keresztül Magyarországra.*

Leírhatatlan lelkesedés fogadta *Endresz* György szavait, s ugyanolyan tomboló tapssal jutalmazta az ünneplő tömeg *Magyar* Sándor szavait is.

— *Az Igazságot Magyarországnak szent ügyét,* — mondta *Magyar* Sándor — *a gazdag Amerika szegény magyarsága örösi áldozatkészséggel vitte a civilizált világ üdvöszeke elé. Végtele-nül boldoggá tesz minket, hogy az óhaza népe ilyen lelkesedéssel fogadja testvérei üzenetét.*

Ezután *Szalai* Emil mondotta el gyujtó hatású beszédét és befejezéséül elmondotta a *Magyar Hiszekegyet.*

Endresz György az imádság alatt hangosan kezdett zokogni s *Magyar* Sándor szeméibe is könnyek tödültek.

A dalárda végül a *Hiszekegyet* énekelte el, közben a két hős pilóta leszállt az ünnepi emelvényről, hatalmas nemzetiszínű szalaggal díszített koszorút vettek a kezükbe s még mindig könnyezve tették rá a *Hősök Emlékmű*-re.

Ezzel az óceánrepülők ünneplése befejeződött. A tömeg vállaira kapta a két pilótát s úgy vitték őket az autójukra. A repülők visszatértek a Gellért-szállóba és az utvonalon újra tomboló ünneplésben volt részük.

Apponyi Alberti pohárköszöntője.

Este 9 órakor a Magyar Aeroszövetség a Gellért-szállóban díszvacsorát rendezett többszázfőnyi ünneplő közönség jelenlétében. A résztvevők sorában helyet foglaltak *Apponyi* Albert gróffal az élen társadalmi életünk kitünőségei. Az első felköszöntőt *Lukács* György ny. miniszter mondotta, aki *Hoover* amerikai elnökre és *Horthy* Miklós Kormányzó Urra írtette

poharát. Utána Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra és mély hatást keltő szavakban méltatta a magyar óceánrepülés rendkívüli jelentőségét.

— A mai ünneplés — mondotta a nagy államférfiu — a jövőnek szól. A magyar repülők az amerikai néphez intézett táviratukban sikerüket az Isten kegyelmének tulajdonították. Ez a belső hit mégsem von le semmit érdeimekből. Nagyt csak Isten segítségével lehet végezni és ez a gondolat egyszersmind kifejezője a magyar nép erkölcsi alapozottságának.

— Számszerint kis nemzet vagyunk. A népek mérlegelésénél talán latba se esünk. Nekünk a számszerűséget pótolnunk kell a milyenséggel, az értékkel. Amikor az egész világ sorsdöntő napokat él át, éppen ezekben az órákban nyújtott a magyar élniakarás ilyen megdönthetetlen igazolást.

— Mi csak akkor tudunk létjogosultságot kapni a világ szemében, ha bebizonyítjuk, hogy ennek a kis nemzetnek eltörlése a népek együttesének nagy kárát vallaná. Hála legyen önöknek, akik történelmi tettükkel felhívták a világ figyelmét a magyar nép igazságára és örök értékeire!

Apponyi Albert gróf szavait tomboló tapsvihár követte, majd Borrendy Ferenc alpolgármester a főváros nevében köszöntötte fel a magyar nemzet két hőst. Perényi Zsigmond báró, a Magyar Nemzeti Szövetség elnöke, a magyar társadalom nevében köszöntötte fel az ünnepeket, hangsúlyozván, hogy a magyar virtus remekelt most is, mint annyszor a múltban, a repülők nagyszerű tettében. Ezután Hossay Gusztáv, a TESZ társelnöke, köszöntötte fel Rothermere lordot és Szalai Emilt, majd a Deutscher Fliegerbund dísznémet nyújtotta át nekik, Márkus Miksa a magyar újságírók köszönetét tolmácsolta annak a két magyar cikkírónak, akik a világ egész területéről felhívták ezt a két szót: „Igazságot Magyarországnak!” Kéri a főváros jelenlétére képeiselőit, hogy a két hős repülőről teret egy utat nevezzenek el. Ezután Endre László gödöllői főszolgabíró a magyar ifjuság nevében mondott felköszöntőt.

Még számos felköszöntő hangzott el, majd az összegyűlték a késő éjjeli órákig ünnepezték a két diadalmas repülőt.

Madarász E., kiváló magyar atléta.

aki az angliai bajnokságokon megnyerte a díszkoszvető bajnokságot.

Hatpengős búzát kaptak a szegedi és fejérmegyei jégkárosultak.

A kormány a szegedi jégkárosultaknak métermázsánként 6 pengő árban bocsát búzát rendelkezésre. Azok a szegedorsorsú lakosok, akik még ezt az árat sem tudják megfizetni, november 15-ig haladékot kapnak az ár befizetésére.

Fejér vármegye kisgyűlésén Havranek József alispán jelentést tett a vármegye gazdáit néhány héttel ezelőtt ért jégkárról és bejelentette, hogy a kormány a károsultak részére 25 vagon kenyérmagot utalt ki 6 pengő egységárban, továbbá 30.000 pengő államsegélyt juttatott azoknak, akiknek ingatlanait is megrongálta a vihar.

Szent István-heti utazási kedvezmények.

A Szent István-heti idegenforgalom érdekében a főváros felirában kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy ez alkalommal is engedélyezze a szokásos utazási kedvezményt ugy a külföldi, mint a belföldi látogatók részére. A kereskedelemügyi miniszter közölte a fővárossal, hogy a MÁV igazgatóságával ebben az ügyben sikerült megállapodnia és ezen az alapon intézkedett a Szent István-ünnepi vasúti utazási kedvezmények életbeléptetéséről. A külföldiek, ugy a megszállott területekről, mint a távolabbi országokból érkezők, ugyszintén a belföldről Budapestre jövők ötvesszázalékos viteldíjkedvezményben részesülnek. A külföldiek augusztus 15-étől hajnaltól kezdve augusztus 20-áig bezárólag vehetik igénybe az utazási kedvezményt. A Szent István-napján érkező vonatokon csak akkor érvényes a féláru jegy, ha a vonat délelőtt kilenc óráig befut a fővárosba. A belföldi utasok közül azok, akik száz kilométernél rövidebb távolságról érkeznek, augusztus 19-én hajnaltól vehetik igénybe az utazási kedvezményt. A visszatutazás augusztus 20-án, déli tizenkét órától kezdődhet a kedvezményes jeggyel. A külföldiek, valamint azok a belföldi látogatók, akik száz kilométernél távolabb fekvő helyekre utaznak, augusztus 21-én éjfélig tartoznak a kedvezményes jeggyel az utazást befejezni. A kedvezményes jeggyel az utazást megszakítani nem lehet és gyermekek részére a rendes féláru jegyen kívül további kedvezményt a vasut nem nyújt. Hasonló kedvezményeket adnak a többi hazai vasutak és hajózási társaságok is.

Nyolc munkást halálra zuzott egy összeomlott budapesti ház.

Július hó 16-án borzalmas katasztrófa történt Budapesten. Az Angyalföldön lévő Szent László-uton egy épülő ház falai óriási robajjal összeomlottak és maguk alá temették az ott dolgozó munkásokat. A szerencsétlenség hírére azonnal utáskatonák, tűzoltók, mentők és rendőrök érkeztek a helyszínre és nyomban megkezdették a mentési munkálatokat. Sok könnyebben-súlyosabban sebesült munkást szabadtítottak ki a romok alól, de előkerültek halottak is. A kutatást egész éjjel, másnap és harmadnap folytatták és összesen nyolc halottat — köztük egy asszonyt — emeltek ki a romok alól. Az épületnek félig épségben maradt részeit alátámasztották és az épületállványokat megerősítették.

A rendőrség nyomban szigorú vizsgálatot rendelt el a tömegkatasztrófa ügyében. A szakértők megállapítása szerint Moór Géza építőmester és Borsos János főpallér súlyos szabálytalanságokat követtek el. A rendőrség mindkettőjüket őrizetbe vette, majd átszállították őket az ügyészség fogházába.

A katasztrófa szerencsétlen áldozatait óriási részvét mellett temették el. A hátramaradottak számára országos gyűjtést indítanak.

A németországi események miatt egy hétre korlátozó intézkedéseket léptetett éleibe a magyar kormány.

A takarékbetéteknek csak öt százalékat, de legfeljebb ezer pengőt lehet kivenni. — Külföldi pénzt csak a Nemzeti Bank hozzájárulásával lehet kapni.

A magyar kormány, amely természetesen a legelőkelőbb figyelemmel kíséri a külföldi pénzügyi eseményeit, arra való tekintettel, hogy a németországi pénzügyi helyzet súlyosbodásának várható hatása alól a magyar közgazdasági életet mentesítse, július hó 13-án éjjel minisztertanácsot tartott a szükséges intézkedések elrendelése céljából. A minisztertanácsra meghívást kapott Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke is.

A kormány, a minisztertanács határozata alapján, nyomban rendeletet adott ki, mely szerint július hó 14., 15. és 16. napjain a pénzügyi intézetek és hitelügyletekkel üzletszerűen foglalkozó cégek pénztáraitak zárva tartani kötelesek. Váltón, csekken, kereskedelmi utalványon, kereskedelmi ügyleten, vagy bármely más magánjogi ügyleten alapuló kötelezettség tekintetében ezeket a napokat úgy kell tekinteni, mint a vasárnapokat, ennélfogva ezeken a napokon órást felvenni és egyéb biztosítási intézkedéseket tenni nem lehet és az adós ezeken a napokon fizetéseket nem köteles teljesíteni.

Ezeket a kormányrendeletek követte a tőzsde elnökségének intézkedése, mely szerint elrendelte, hogy a fenti napokon az értéktőzsde is zárva marad, egyszersmind a tőzsde tagjai szigorúan tiltották a zufforgalomban való részvételtől.

A Nemzeti Bank elnökének nyilatkozata.

Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke, a fenti kormányrendeletéről a következőket mondotta:

— Július hó 13-ika a nemzetközi pénzügyi helyzetben oly események kifejlődését mutatta, amelyekkel szemben a hazai hitelélet irányító körei nem maradhattak tétlenül. Azok az intézkedések, melyekre a német kormány és a közgazdasági élet vezető tényezői július hó 12-én és 13-án magukat elhatározták, nem bizonyultak elégségesnek és egyre világosabbá vált, hogy Németországban további intézkedések kényszere fog bekövetkezni. Annál az élnél kölcsönhatásnál fogva, amely az egyes gazdasági területek között fennáll, a kormány, bár a hazai piac nyugtalanág jelei nem mutatkoztak, felelőssége tudatában elhatározta, hogy a nagy külföldi piacokon a rendkívüli körülmények között már ismételt alkalmazott bankszünnapok beiktatásának eszközéhez nyúl. Megerősítette a kormányt elhatározásában az a körülmény is, hogy meggyőződést szerzett róla, hogy mértékadó külföldi pénzügyi köröknél a szóbanforgó intézkedés teljes megértésre fog találni. Az intézkedés célja kizárólag az, hogy nyugvópontot teremtsen bizonyos időre, minthogy remélhető, hogy e néhány nap alatt a német pénzügyi kérdések oly megoldást fognak találni, hogy azoknak hazánkra való komolyabb visszahatásától már nem kell tartani.

Éber Antal nyilatkozata.

A kormány gyors és céltudatos intézkedését úgy a tőzsde, mint a bankvilág köreiben meglepéssel és megnyugvással fogadták. Éber Antal országgyűlési képviselő, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke többek között a következő kijelentést tette:

— Annak, hogy a kormány szükségét látta a bankokat három napra bezárni, hogy ez alatt az idő alatt a teendő intézkedések nyugodtan megfontolhatók legyenek, annyi a jelentősége, mint amikor a tüzoltóság kivonul és nem elégzik meg azzal, hogy abban a házban oltsa a tüzet, amelyben az kiütrött, hanem egyttal a szomszédos házakat is megvédi vízugarakkal.

— Igen nagy baj volna, ha a kormány által elrendelt intézkedés folytán közönségünk elveszitené fejét. Súlyt

helyeznek annak a megállapítására, hogy nemcsak bankjainknak a német és osztrák bankoktól eltérő arányai, de sokkal egészségesebb üzletvezetése folytán is teljesen kizártnak látszik annak a lehetősége, hogy itt súlyos események, bankbukások, előfordulhassanak. Meggyőződésem, hogy a magyar bankoknál se a betevők, se a hitelezők nem fogják pénzüket elveszíteni, de meggyőződésem az is, hogy végeredményben az egész ország pénzügyi helyzete távolról sem lehet forrasza komoly és messzenem aggodalmaknak.

— Végére ne felejtssük, hogy míg Németország külföldi tartozásai körülbelül 35 milliárd pengőt tesznek ki, addig Magyarország összes háborúelőtti és háborúutáni hosszulejárata tartozásai mindössze 2,5 milliárd pengőre rúgnak, az összes rövid- és középlejárata tartozások se lehetnek ki többet 500 millió pengőnél, nincs oly összegekről szó tehát, amelyek a külföld részéről megnyilvánuló legkisebb jóindulat mellett is komoly bajokat idézhetnének fel.

Hét napra átmeneti intézkedések.

Bethlen István gróf miniszterelnök július hó 14-én este, Inkeről, nyári szabadságát megszakítva, visszaérkezett Budapestre és átvette hivatala vezetését. Megérkezése után nyomban fogadta Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, aki távollétében a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával volt megbízva és Wekerle Sándor pénzügyminisztert.

A tárgyalások során kialakult az a felfogás, hogy a kormánynak továbbra is a legnagyobb erővel kell folytatnia a német helyzet kiegyensúlyozására vonatkozó intézkedéseket, amelyek az államkölcsön ügyének tárgyalását és szorgalmazását, hogy az ötmillió font értékű kincstárjegyek a külföldi pénzügyi piacokon mielőbb elhelyeztessék. A németországi események miatt ugyanis az ötmillió font folyósítása nehézségekbe ütközött. Annál is inkább szükség van erre, mert a kölcsön elhelyezése nyomán önmaguktól fognak feleslegessé válni a fentismertetett védelmi jellegű intézkedések.

Bethlen István gróf július hó 15-én de Vienne, budapesti francia követével tárgyalt, majd fontos értekezlet kezdődött a miniszterelnökségen a bankszünnapok követel. szükségessé vált átmeneti intézkedésekről. Másnap, július hó 16-án ismét folytak a tanácskozások, majd ugyanezen a napon este a minisztertanács döntött az átmeneti intézkedések tárgyában. Erre vonatkozólag a következő hivatalos közlés látott napvilágot:

Hivatalos közlés.

„A magyar királyi kormány tekintettel arra, hogy egyrészt a németországi helyzet még nem tisztázódott, másrészt a kincstárjegyek kibocsátására vonatkozó tárgyalások még nem nyertek befejezést, a háromnapos bankszünet megszüntetésével kapcsolatban a Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével megartott mai minisztertanácsos elhatározta, hogy hét napra, bezárólag július hó 23-áig szóló olyan átmeneti időt léptet életbe, amely lehetővé teszi, hogy a gazdasági élet minden megrázkódtatástól mentesen, ismét rendes mederbe legyen visszavezethető.

Evégtől a kormány szükségesnek tartotta:

1. hogy a nemzeti gazdaság céljaira szükséges erők fenntartása érdekében a pénzügyi intézkedések igénybevitelének bizonyos határokat szabjon;

2. hogy a pengőnek idegen pénzekre való átalakítását és idegen pénzekben teljesítendő fizetések teljesítését ebben az átmeneti időben a Nemzeti Bank megítélésétől tegye függővé;

3. hogy ezeket az intézkedéseket szigorú büntetések védelmi szankciója alá helyezze.

Remélhető, hogy a gazdasági körök ezeket az intézkedéseket

is, — úgy mint ez eddigieket — teljes nyugalommal fogadják, annál is inkább, hogy a kivételes állapot mennél gyorsabban meg legyen szüntethető."

Bethlen István gróf nyilatkozata.

Bethlen István gróf miniszterelnök a minisztertanács határozataival kapcsolatban az alábbi nyilatkozatot tette:

— A most kiadott rendelkezés tisztán átmeneti jellegű. Hogy a kormány a betéteknek ez alatt az átmeneti idő alatt csak egy részletét engedi igénybe vétetni és hogy ennek megfelelően a külföldre történő kifizetések átmenetileg ugyancsak korlátozottnak, nemcsak a gazdaság általános érdekében, de a betevők és más hitelezők érdekében is történik. A kormány ezekre az intézkedésekre, amelyek a gazdasági életet lényegesen megszorítják, azért határozta el magát, hogy az átmeneti idő alatt minden inflatórius jelenség

Az átmeneti intézkedések ismeretelése.

A minisztérium 4100/ME. rendeletének főbb pontjait az alábbiakban ismertetjük.

A betétek 5 százalékát, de legfeljebb ezer pengőt lehet kivenni.

Pénzintézetekkel és hitelügyletekkel üzletszerűen foglalkozó egyéb cégek lejárt vagy az 1931 július hó 23. napjáig bezárólag lejáró pénz fizetésére irányuló kötelezettségeiket, amelyek az 1931 július hó 17. napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, csekken vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten, vagy olyan más magánjogi címen alapulnak, amely az 1931 július hó 17. napja előtt keletkezett az 1931 július hó 23. napjáig bezáróan terjedő idő alatt csak az alább meghatározott korlátozásokkal teljesíthetők:

Betéti könyvön, folyószámlán vagy csekkszámlán alapuló követelésből — ide értve az 1931 július hó 17. napja előtt lejárt kamatokat is — a követelés 5 százalékát kitevő összeget, de legfeljebb 1000 pengőt szabad kifizetni.

Korlátozás nélkül lehet kifizetést követelni: ha a jogosított hitelt érdemlően kimutatja, hogy a kifizetendő összegre az alkalmazott fizetésnek vagy munkabérének lakás-, üzemi, vagy üzlethelyiségi bérének, közüzemek használatáért járó díjaknak, haszonbérnek, megbízásból, vagy más hasonló személyes munkateltjesítményekre irányuló szerződésből eredő 500 pengőnél nem nagyobb díjtarozásnak, záloglevelek, valamint gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas vagy óvadékképesnek nyilvánított egyéb kötvények kibocsátására alapul szolgáló kölcsönkövetelés kamatainak és tőkötörlesztő részleteinek, nyugdíjnak, tartásdíjnak és életjáradékának, munkás- és társadalombiztosító pénztárak, valamint bányatársulások járóköveteléseinek, továbbá segély- és járuléktartozásainak, adóknak és egyéb köztartozásoknak, végül az üzem folytatására nélkülözhetetlen anyag beszerzése végett, fuvardíjnak és vámnak kiegyenlítése végett van szüksége.

Pénzintézetek és hitelügyletekkel üzletszerűen foglalkozó egyéb cégek nem betéten, folyószámlán vagy csekkszámlán alapuló kötelezettségeiket csak akkor teljesíthetik, ha a követelés alkalmazottak fizetése vagy munkabére, lakás-, üzemi vagy üzlethelyiség bére, közüzemek használatáért járó díj, haszonbér. Megbízásból vagy más hasonló személyes munkateltjesítményekre irányuló szerződésből eredő 500 pengőnél nem nagyobb költség- és díjtarozás, zálogleveleknek, vagy közforgalom tárgyát képező egyéb kötvényeknek kamatszelve és kisorsolt címlete, záloglevelek, valamint gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas vagy óvadékképesnek nyilvánított egyéb kötvények kibocsátására alapul szolgáló kölcsönkövetelés kamata és tőkötörlesztő részlete, nyugdíj, tartásdíj, vagy életjáradék, munkás- és társadalombiztosító pénztárak, valamint bányatársulások járókövetelése, továbbá segély- és járuléktartozás, adó és egyéb köztartozás, végül fuvardíj és vám.

A Hangya áruelőlegei.

A „Hangya” szövetkezeti központnál elhelyezett árnelőlegek a jelen rendelet rendelkezései szempontjából a pénzintézeteknél elhelyezett betétekkel egy tekintet alá esnek.

Pénzintézetek és hitelügyletekkel üzletszerűen foglalkozó egyéb cégek 1931 július hó 23. napjáig bezárólag hiteket is csak a fent felsorolt célokra nyújthatnak.

Az alatt az idő alatt, amely alatt a pénzintézetek kötelezett-

megakadályoztassék és ily módon *ugy a betéteknek, mint a külföldi követeléseknek aranyértéke feltétlenül biztosítottassék.*

— Rosszakaratu, sőt egyenesen lázító hiresztelés az, mintha a kormány a betétek tervezett fokozatos felszabadításával azoknak az állam részére való bármilyen igénybevételére gondolna. Ennek folytán felszólítom és felkérem az egész magyar közönséget, hogy *azt a nyugalmat és bizalmat, amelyet a nemzet egyetemes érdekében hozott intézkedésekkel szemben eddig tanusított, egységesen továbbra is tartsa fenn és őrizze meg, mert ez a nyugalom és biztonságérzet egyedüli eszköze és biztosítéka annak, hogy a nemzetközi helyzet folytán előállott nehézségek leküzdhetők legyenek és a rendes viszonyok mennél előbb helyreálltassanak.*

seégeket nem teljesíthetik a váltó, a kereskedelmi utalvány, közraktári jegy és csekk tekintetében a fizetés végett bemutatás és a fizetés hiánya miatt fölvetett óvás, csekk tekintetében pedig az igazolás is *hatálytalan.* Váltó tekintetében a biztosítási viszkere-
setnek helye nincs.

Oly tartozások tekintetében, amelyek után kikötés alapján vagy törvényről fogva kamat jár, a kamatot a fent megszabott időre is lehet számítani. Nem kamatozó tartozás után törvényes kamat számítható.

A lejáratkor való nemteljesítés esetére bármilyen módon megállapított jogkövetkezmények nem állanak be, ha a szolgáltatás a pénzintézet a jelen rendelet miatt nem teljesítette.

Ha az, akinek pénzintézettel vagy céggel szemben követelése áll fenn, mással szemben fennálló kötelezettségét kellő időben azért nem tudja teljesíteni, mert a pénzintézettől vagy cégtől járó követelését a jelen rendelet miatt nem kapta meg, ezzel *késedelmet hitelezőjével szemben kimentheti.*

A kifizetendő adók és egyéb *közfartozások, munkás- és társadalombiztosítópénztáraknak, valamint bányatársulásoknak* fizetendő járulékok, fuvardíjak, vámok, közüzemek használatáért járó díjak, záloglevelek, valamint egyéb gyámi pénzek elhelyezésére alkalmas vagy óvadékképesnek nyilvánított kötvények kibocsátására alapul szolgáló kölcsönkövetések kamatainak és tőkötörlesztő részleteinek kiegyenlítésére a követelésből igénybevétt összeget *nem szabad a betevőknek kifizetni, hanem átutalás útján kell kiegyenlíteni.* Az így átutalt összeg felett a jogosult az e rendeletben foglalt korlátozás nélkül rendelkezhetik.

A pénzügyminiszter a Magyar Nemzeti Bank előterjesztésére a jelen rendeletben meghatározott korlátozásokat *általánosságban vagy esetről-esetre enyhítheti.*

Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a jelen rendelet következtében a *pörös és nem pörös eljárásban* esetleg szükséges szabályokat külön rendelettel megállapíthassa és ebben a végrehajtási eljárást és a csődnitást annak az adósnak javára korlátozhatja, aki tartozását azért nem tudta kifizetni, mert a jelen rendeletben foglalt korlátozások miatt a tartozásának teljesítésére szükséges pénzt a pénzintézettel szemben fennálló követeléséből nem fedezhette. *Addig is, amíg az eljárást szabályozó rendelet meg nem jelenik, árverés meg nem tartható, kielégítési végrehajtás és árverés nem foganatosítható és csőd nem rendelhető el.*

A külföldi pénzforgalom a Nemzeti Bank ellenőrzése alá került.

Az 1931 július hó 23. napjáig bezárólag *külföldi fizetési eszközökben fizetéseket csak a Magyar Nemzeti Bank útján vagy hozzájárulásával szabad teljesíteni és pengőösszegeket külföldi fizetési eszközökre csak a Magyar Nemzeti Bank útján vagy hozzájárulásával szabad átváltani.*

Az Magyar Nemzeti Bank jogosult olyan esetekben, amelyekben a közérdek megkívánja, a külföldi fizetési eszközökben teljesítendő fizetéseket és pengőnek külföldi fizetési eszközökre való átváltását 1931 július 24. napjáig elhalasztani, *avagy a halasztásra engedélyt adni.*

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető eljárás alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntethető az, aki a rendelet szakaszait kijátssza. A tiltott cselekmény tárgyát szolgáló pénzüsszegeket el kell kobozni.

Máris enyhült a rendelet.

Meg kell állapítani, hogy a fent ismertetett kormányrendeleteket teljes nyugalommal és bizalommal fogadta a magyar kövélemény. A háromnapos bankszünet után a közönség nem rohanta meg a bankokat betétjeiért; igen jó benyomást keltett mindenütt a német válság napról-napra biztatóbb enyhülése és az az örömdetes körülmény, hogy az ötmillió magyar font-kölcsön ügyében rövidesen kedvező döntés várható. Erre vall egyébként az a nagy-jelentőségű körülmény is, hogy az amerikai és angol bankok késznek nyilatkoztak arra, hogy a magyar bankoknál levő rövidlejáratu hiteleiket meghosszabbítják. A külföldi hitelezők előékenysége biztosítéka annak, hogy a nagy külföldi pénzpiacok változatlan bizalommal viseltetnek az ország iránt és megértéssel fogadták azokat az in-

tézkedéseket, melyeket a kormány önszántából tett az átmeneti nehézségek leküzdésére.

A *Nemzeti Bank* és a bankok egyébként mindent elkövetnek, hogy az egyhetes átmeneti idő nagyobb zökkenők nélkül teljen el és indokolt esetekben a kormány fokozatosan enyhíti a fent ismertetett rendelkezéseket. Így a pénzügyminiszter utasítása értelmében a 100 pengőnél nem nagyobb bankbetéteket teljes összegben kifizetik. Utlevel és vasuti jegy felmutatása ellenében személyenként 300 pengő értékű idegen pénznetet kiszolgáltathatnak a bankok.

Az igazságügyminiszter rendeletet adott ki, amely szerint árverést elrendelni, kitűzni, megtartani nem lehet akkor, ha az adós kimutatja, hogy tartozását azért nem tudja fizetni, mert pénzét a banktól a korlátozások miatt megszerezni nem tudja.

Megkezdik Londonban Európa falpraállítását!

Németország fősi erőfeszítése az államcsőd elkerüléséért. — A németek és franciák Párisban „kibékülésről” tárgyaltak.

Miután Luther dr.-nek, a Német Birodalmi Bank elnökének londoni, párisi és bézei tárgyalásai nyilvánvalóvá tették, hogy a német pénzügyi válság ügye külföldi kölcsön felvétele révén napok alatt nem oldható meg, a német kormány bámulatos gyorsasággal életbe léptette a belső intézkedések egész sorát, hogy így tartóztassa fel a német márka összeomlását és elhárítsa az állam teljes csődjét.

Az intézkedések sorozatában első az volt, hogy július hó 13-án a német kormány szükségétörvényt hozott, mellyel felelősséget vállalt minden egyes német bankért. Erre a törvényre közvetlen okot Németország második legnagyobb bankjának, a *Darmstädter und Nationalbank* fizetéseképtelensége szolgáltatott okot. A bank nehézségei onnan származtak, hogy nagyarányú rövidlejáratu külföldi hitelt mondtak fel a hitelezők. A német válságot a maga nagyságában megvilágítja az a tény, hogy hetek alatt négy milliárd márkára rugó rövidlejáratu hitelt vontak vissza a német bankoktól a külföldi hitelezők, a bizalmatlanság elharapódzása miatt.

Július hó 13-án adta ki a német kormány a bankszünnapokra vonatkozó szükségrendeletét is, melynek értelmében az összes német bankok július hó 14-én és 15-én zárva maradtak, természetesen a *Reichsbank* (Birodalmi Bank) kivételével. A tőzsdék egész héten át zárva tartottak kapuikat.

Július hó 16-án, a teljes bankszünnapok után, átmeneti intézkedéseket léptetett életbe a német kormány. Az újabb rendelkezések értelmében július hó 16-tól 18-ig a német bankok csak bizonyos meghatározott, a gazdasági élet továbbfolytatásához szükséges fizetéseket teljesíthettek. A külföldi pénz nemek vásárlását csak a *Birodalmi Bank* útján lehetett eszközölni. A betéteknek csak bizonyos százalékát vehették ki a betéttulajdonosok. A *Birodalmi Bank* a váltóleaszámítási kamatlábát 7 százalékról 10 százalékra emelte fel. Végül a *Birodalmi Bank* a bankjegyek aranyfedezeti határát 40 százalékról lecsökkentette, ami módot nyújt arra, hogy a bankjegyalományát új bankjegyek kibocsátásával szaporítsa.

Július hó 17-én este újabb szükségrendeletek láttak napvilágot. Ezek sorában szerepel a külföldi utazások megadóztatása. Külföldre csak száz márkás utazási adó lefizetése után lehet kiutazni július hó 22-ikétől kezdve. A tőke- és adómenekülés megakadályozása véget elrendelte a német kormány, hogy a külföldi fizetési eszközök tulajdonosai külföldi pénzeiket kötelesek felajánlani a *Birodalmi Banknak*. A rendelet szigorítja az adóellenőrzést is és intézkedéseket tartalmaz a bankok fizetési forgalmának újra való felvételéről.

Külső erőfeszítések, Anglia közvefít.

Természetesen a belső intézkedésekkel egyidejűleg tovább folytató a külföldi kölcsönre vonatkozó erőfeszítések. *Curtius* dr. német külügyminiszter július hó 11-én körtáviratot küldött

Németország valamennyi külföldi követének és közölte velük, hogy a birodalom beláthatatlan következményekkel fenyegető lépésekre szánja el magát, ha a külföldi jegybankok nem nyújtanak azonnal segítséget.

Luther dr. Bézelben, a *Nemzetközi Fizetések Bankja* vezetőségénél elérte, hogy a július hó 16-án lejáró száz millió dolláros hitelt meghosszabbították. A bank igazgatósága nyilatkozott tett közzé, hogy közreműködik a német jegybank megmentésében. Hangsúlyozta azonban, hogy a pénzügyi segítségnek első sorban a kormányoktól kell kiindulni.

Mint már jelentettük, Luther dr. párisi tárgyalásain a franciák politikai követeléseket állítottak fel Németország pénzügyi támogatása fejében. Az egész német sajtó egyértelműleg tiltakozott a francia politikai feltételek ellen és erőlesen hangsúlyozták, hogy a német kormánynak nem-et kell mondania. Ezzel szemben a francia lapok ismételt rámutattak arra, hogy a nemzetközi kölesint nem adják ingyen. A kormányoknak joguk van ahhoz, hogy biztosítékot kérjenek a pénzügyi támogatás fejében. A legfontosabb szerep Franciaországnak, mert nélküle sem a nemzetközi jegybankok, sem a magánbankok nem tudják megmenteni Németországot. Az angol lapok élesen állástfoglaltak a franciák politikai követeléseit ellen és zsarolásnak minősítették ezt az eljárást.

A német válság elhárítására irányuló fázisokat jelentő lépéssel vitte előre az a körülmény, hogy *Henderson* angol külügyminiszter július hó 14-én Párisba utazott, azzal a céllal, hogy a barátságos viszonyt ne csak Anglia és a többi európai állam között, hanem Németország és Franciaország között is biztosítsák. *Henderson* ilyen módon közvetítő szerepet vállalt Németország és Franciaország között. A francia és német politikai közlekedés szükségessége ugyanis mindjobban előtérbe nyomult, amit igazol például az, hogy az amerikai bankárok csak a kibékülés esetén lennének hajlandók Németországnak újabb hiteleket adni.

Henderson angol külügyminiszternek segítőtársa akadt *Stimson*, az Egyesült Államok külügyminisztere személyében, aki néhány napon római tartózkodása után július hó 14-én ugyancsak Párisba érkezett. *Henderson* és *Stimson* július hó 15-én szakadatlan tárgyalásokat folytatott a francia államférfiakkal és végre bekövetkezett a várva-várt világpolitikai fordulat: a francia kormány meghívta *Brüning* német kancellárt és *Curtius* dr. külügyminisztert Párisba, hogy közvetlen tárgyalásokat kezdjenek a hosszulejratu német kölcsön ügyében. A német államférfiak a meghívást elfogadták, *MacDonald* angol miniszterelnök erre lemondotta tervbevert *bertini* utját és későbbi időpontban fogja viszonzni a német államférfiak multkori angliai látogatását.

Berlinben és az egész világon a francia meghívás a szenzáció és megkönnyebbülés erejével hatott és a közvélemény bizonyosra vette, hogy a súlyos pénzügyi válság hullámai most már a legrövidebb időn belül elismulnak.

A német államférfiak Párisban.

A francia kormány tagjai *Hendersonnal* és *Stimsonnal* szanálási tervet dolgoztak ki Németország számára. Ezt a tervet még a német államférfiak megérkezése előtt nyilvánosságra hozták. A terv főbb pontjai szerint az *amerikai, angol és francia jegybankok ötszáz millió dollárt bocsátanak a német jegybank rendelkezésére, a német márka stabilizálása céljából.* Ezenfelül még egy kisebb kölcsönt is bocsátanak Németország rendelkezésére, melyet a német vámbevételek garantálnak. Ezt a kölcsönt *Franciaország, Anglia, Olaszország és Belgium adja.* A kölcsön felhasználását a garantáló hatalmak ellenőrzik. Németország kötelezi magát arra, hogy a *Hoover-moratórium érének letelte után újból megkezdje a jótételti fizetéseket.* Franciaország Németország békés hozzájárulását kéri ahhoz, hogy a *német kormány nem emeli a katonai kiadásokat, lemond a második tízezer tonna hadihajó megépítéséről és elejti a vámuinó tervét.* Ezenkívül Németország kötelezi magát arra, hogy a *kölcsön törlesztésének idejére — tíz évszandra — nem indít akciókat a jelenlegi európai határok megváltoztatására.*

A német sajtó a feltételekkel szemben annak a reményének adott kifejezést, hogy ezekből engedni fognak a franciák. A német államférfiak ugyanis nem fogadják el olyan követeléseket, amelyek *ellenkeznek Németország bésületével és érdekeivel.*

Ilyen körülmények között utazott el *Brüning* kancellár és *Curtius* dr. külügyminiszter július hó 17-én este Berlinből Párisba, ahová július hó 18-án délután érkeztek meg. A pályaudvar környékén több ezer főnyi közönség gyűlt össze, hogy tanujára legyen a német államférfiak megérkezésének. *Laval* francia miniszterelnök és *Briand* külügyminiszter a legszívelebben üdvözölték német kollégáikat. A fogadtatás után a német államférfiak szállásukra, a német követésre hajtottak, majd udvariassági látogatások után *Brüning* kancellár felkereste *Laval* francia miniszterelnököt, akivel zárt ajtók mögött hosszas, négyesemközi tanácskozást folytatott. A bizalmas beszélgetés befejezése után kezdetét vette a *francia-német kormányértekezlet,* mely másfél óra hosszáig tartott. Az értekezleten *Brüning* német kancellár aprólékos részletességgel ismertette Németország pénzügyi és gazdasági helyzetét. Ezután *Flandin* francia pénzügyminiszter előterjesztette a francia kormány javaslatait a Németországnak nyújtandó pénzügyi segélyre vonatkozóan. E javaslatok alkalmasak lennének a mai válság enyhítésére. Most baráti és nyílt eszmecsere következett, melynek során *mindkét részről az a törekvés nyilvánult meg, hogy tartós együttműködést hozzanak létre a német és francia állam között.*

Másnap, július hó 19-én, vasárnap délelőtt összeült az a *széleskörű kormányértekezlet,* mely Németország pénzügyi támogatásának kérdését vitatta meg. Az értekezleten résztvettek *Németország, Franciaország, Anglia, Amerika, Olaszország, Belgium és Japán képviselői.* *Laval* francia miniszterelnök üdvözölte a vendégeket, ismertette a német, angol és amerikai államférfiakkal eddig folytatott megbeszéléseit, majd kifejtette a

francia álláspontot. Ezután *Brüning* német kancellár ismertette a német pénzügyi helyzetet, majd a többi állam képviselői bejelentették, hogy a *legnagyobb örömmel keresik azokat a megoldásokat, melyekkel Németország segítségére siethetnek.* Végül kimondták, hogy a *londoni értekezleten,* mely a Hoover-javaslat ügyében július hó 20-án kezdődik, *kizárólag pénzügyi és gazdasági természetű kérdéseket tárgyalnak meg, a politikai kérdések teljes kikapcsolásával.*

Délután *Henderson* angol külügyminiszter, *Stimson* amerikai külügyminiszter és *Mellon* amerikai pénzügyminiszter már el is hagyták Párisot és Londonba utaztak. A délután folyamán a német és francia államférfiak újra összeültek. A francia kormányférfiak örömmel fogadták a németeknek azt az álláspontját, hogy a *két nemzet kölcsönös együttműködésére van szükség a helyzet feljárására érdekében.* A franciák kijelentették azt is, hogy *némely pénzügyi garancia és politikai feltétel mellett hajlandók megvitatni a pénzügyi együttműködést, nemzetközi keretek között.* A franciák remélik, hogy a *kölcsönös bizalom és nyugalom jegyében folytathatnak tovább a tárgyalások Londonban.*

A londoni értekezlet dönt.

A *párisi értekezlet* tehát azzal végződött, hogy Németország pénzügyi talpraállításának kérdését áttették a *Londonban* július hó 20-án megnyílt *Hoover-értekezletre,* mely most már nemcsak a Hoover-moratórium lebonyolításának részletkérdéseit, hanem *Németország pénzügyi megerősítésének ügyét is eldönti.* A párisi értekezlet fontossága abban rejlik, hogy egyrészt előkészítette a londoni értekezletet, másrészt a *francia és német miniszterek nyílt és barátságos beszélgetés során kedvező kilátásokkal megkezdtek a német-francia megerősítés előkészítését.*

Ebben a kedvező légkörben nyílt meg július hó 20-án este *Londonban* a Hoover-értekezlet. A német államférfiak július hó 20-án délelőtt hagyták el *Párisot.* Velük együtt utazott *Laval* francia miniszterelnök, *Briand* külügyminiszter, *Hymans* belga miniszter, *Grandi* olasz külügyminiszter. Az egész nemzetközi társaság egy szalonkocsiban foglalt helyet, Londonba való érkezésükig tehát még volt idejük megbeszéléseket folytatni.

Londonba délután öt órakor érkeztek meg, majd nyomban a hat órákor megkezdődött nagy *londoni értekezlet* megnyitására siettek. A londoni értekezlet lefolyásáról, melynél fontosabb a béteszereződések óta nem volt, lapunk jövő heti számában közlünk beszámolót.

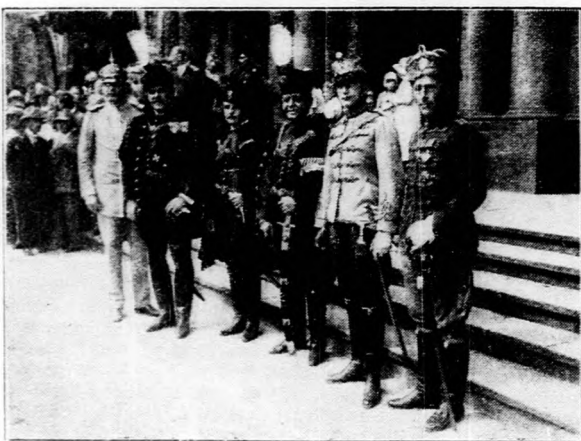
A falvak egészségügyének megjavítása.

A Népszövetség Tanácsa a *falvak közegészségügyének* megjavítására alkalmas eljárások megbeszélése céljából *Genfben* nemzetközi értekezletet hívott egybe, amelyen kevés kivétellel az összes európai államok küldöttségeivel képviseltették magukat. A magyar kormányt *Pelényi* János minisztertervezés, *Johan* Béla dr., az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója és *Szigescu* Miklós földművelésügyi minisztériumi titkár képviselték.

Az értekezleten a javaslatot tevő spanyol kormány kiküldöttje, *Pittaluga* professzor elnököt. Az értekezlet tagjai két napig közös ülésben általánosságban tárgyalták a falu közegészségügyi kérdéseit, majd a kérdések tanulmányozása s javaslat-tétel céljából három főbizottságot választottak. Az első bizottság a *falusi lakosság orvosi ellátásának kérdésével* foglalkozott, a második a *falusi lakosság egészségvédelmének* a kérdését tárgyalta. Ennek a bizottságnak elnöke *Johan* Béla dr., az Országos Közegészségügyi Intézet igazgatója volt. A harmadik bizottság a *falusi egészségügyi berendezések* műszaki kérdéseit vitatta meg.

A magyar elnök vezetése alatt dolgozó második bizottság hosszú vita után elfogadta azokat az alapelveket, amelyeket az elmúlt év őszén Budapesten az *Országos Közegészségügyi Intézetben,* majd ez év májusában *Genfben* ülésező albizottság magáévá tett. Ezek az elvek teljesen megegyeznek azzal az alap-gondolattal, mely szerint a *magyar kormány az ugynevezett egészségügyi mintaszolgálatok keretében a falusi egészségvédelmet megszervezte.* A tárgyalások közben ismételt hivatkozások történtek a *magyarországi mintajárásokban* szerzett tapasztalatokra, amelyek kedvező voltát más küldöttségek tagjai is megerősítették.

Ez a nemzetközi értekezlet ismét egyik jele volt annak, hogy a városok egészségügyének kiépítése mellett a kormányok figyelmé világszerte egyre fokozódó mértékben fordult a falvak egészségügyének kérdéseire felé.

Magyarok a német lovassági napon.

Drezdában fényes ünnepek között lovassági napot rendeztek. Magyar részről a volt Mackensen-huszárok vettek részt az ünnepségen. Balról az első: *Kozma* Miklós, a Magyar Távíráti Iroda elnöke; harmadik: *Szöts* Ernő, a rádió ügyvezető igazgatója.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Összeült az új képviselőház.

Horthy Miklós Kormányzó Ur az új országgyűlést július hó 18-ára hívta össze. A képviselőknek a házszabályok értelmében három nap gyűlékezési idejük van, úgy, hogy a képviselőház július hó 20-án, hétfőn ült össze.

Az új képviselőház megnyitására a kormány tagjai és az új képviselők teljes számban megjelentek. Tíz óra után néhány perccel Karajóth Jenő, a régi képviselőház háznapja, felsietett az elnöki emelvényre és a következőket mondotta:

— Tisztelt képviselőház! Régi szokás szerint, mint a képviselőház háznapja képviselőtársaimat szeretettel köszöntöm és felkérem korban legidősebb képviselőtársunkat, Apponyi Albert gróf urat, hogy a korelnöki széklet foglalja el.

Apponyi Albert gróf felállt helyéről, a Ház felkes éljenzése közben felment az elnöki emelvényre és a következőket mondotta:

— Midőn korom kiváltsága folytán ezt a helyet egy időre elfoglaltam, annak a forró, ismeretlen ghajtásnak adok kifejezést, hogy rezesse tanácskozásainkat a forró hazafiságnak, önzetlen szellemű bühesességnek és elhatározott akarataknak az a jellege, amelyre hazánkban a jelen súlyos körülmények között szüksége van. Hogy ez a magyar néphez megérjen, annak éppen a legutóbbi napokban is világraszóló példáját mutattuk meg. (Apponyi gróf itt a magyar óceánrepülők sikerére célozott.)

A képviselők a korelnök szavait hosszantartó éljenzéssel fogadták, majd Apponyi gróf kijelölte a korjegyzőket, vagyis a képviselőház legfiatalabb hat tagját. Ezek a következők: Dányés Lajos, Mojzes János, Vácsonyi János, Apponyi György gróf, a nagy magyar államférfiu fia, Láng Lénárt és Urbán Gáspár báró.

Ezután a korelnök felszólítására Urbán Gáspár báró felolvasta, hogy a Kormányzó Ur másnap, július hó 21-én délelben ülti meg az országgyűlést a kupolacsarnokban. Előtte innepi szentmisét tartanak valamennyi vallásfelekezet templomában. Ezután bejelentette a korelnök, hogy a Ház július hó 21-én, délelben egy órakor, az innepélyes megnyitás után ülést tart, melynek napirendjén a meghívólevelek átadása és az igazolóbizottságok kisorsolása szerepel.

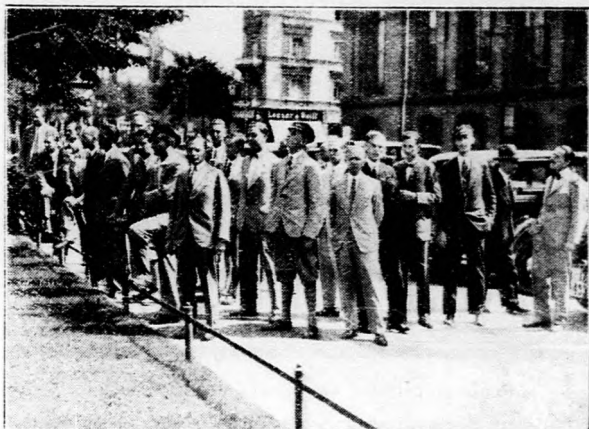
Az ülés ezzel véget ért.

A felsőház első ülése.

A felsőház július hó 20-án, hétfőn délelőtt 11 órakor tartotta meg első ülését. Rakovszky Endre háznapja felkérte a 94 éves Bereczky Jenőt, hogy korelnöki székét foglalja el. A korelnök elfoglalta az elnöki emelvényen lévő helyét, kijelölte a korjegyzőket és felolvastatta a másnapi innepélyes megnyitásra szóló meghívást. Ezután közölte, hogy a felsőház: másnap, július hó 21-én, az innepélyes megnyitás után, ülést tart, melyen az igazolóbizottságokat fogják kisorsolni.

Pártközi értekezlet.

Július hó 19-én az Egységpárt klubhelyiségében pártközi értekezlet volt a képviselőház jegyzői helyeinek és a bizottsági helyeinek betöltése ügyében. A pártközi értekezleten Rubinek István elnökölt. A bizottsági helyek arányszámának megállapítása után elhatározták, hogy az eddigi tíz jegyzői helyet csupán kilencet választanak, hat jegyzői helyet kap az Egységpárt, egyet a kereszténypárt, egyet a szociáldemokraták, a kilencedik helyre vonatkozólag pedig a Gaal Gaszton-párt és a szabadelvű és demokrata-párt megegyezik egymással.

Magyar diákok tanulmányuton Berlinben.

Az Egységpárt értekezlete.

A Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgári Párt július hó 20-án este tartotta első pártértekezletét. Pesthy Pál pártelnök üdvözölte a pártnak most megválasztott képviselőtagjait és örömmel állapította meg, hogy a párt a választások során is megtartotta azokat a kereteket, amelyeket a mult parlamentben betöltött. Bár tény az, hogy a párt értékes tagokat veszített, pótlást kapott az eltávozottakért. Ha tekintetbe vesszük azt az első izben megválasztott képviselőkon végigtekintve, bizakodással tekinthet a párt jövője elé, abban a reményben, hogy méltó pótlást kapott az eltávozottakért. Ha tekintetbe vesszük azt az eredményt, amelyet a választás a párt javára, a szorongatott gazdasági viszonyok ellenére mutat, meg kell állapítani, hogy ez az eredmény két eredőből tevődik össze. Az egyik eredő, az a történelmi kiemelkedettség, amellyel a párt vezére, Bethlen István gróf ennek a pártnak sorsát és ezen keresztül az ország sorsát az elmult tíz esztendő alatt irányította. A másik tényező abban van, hogy Magyarország választóközönsége immár tudatára jutott annak, hogy az ország boldogulásának és talpraállásának egy biztosítéka lehet csak: a magyar egység és összetartás.

A pártértekezlet tulajdonképpen még nem volt hivatalos pártértekezlet, hanem csak előzetes megbeszélés és alkalom arra, hogy a párt régi és új tagjai megismerkedjenek egymással.

Értekezlet ezután egyhangulag elfogadta a pártvezetőség felhívását a ház tisztriszeli állásaira és a bizottsági tagságokra.

Pesthy Pál pártelnök ezután az értekezletet berekesztette.

Aláírták a magyar-német kereskedelmi szerződést.

A Berlinben kezdett és június végén Genfben folytatott magyar-német kereskedelmi szerződési tárgyalások eredményesen befejeződtek. A szerződést a két állam megbízottai július hó 18-án aláírták Genfben. A szerződés német részről a magyar hazának kedvezményes rámat, a magyar vágyómarha berítelre pedig kedvezményeket biztosít. A szerződés a megerősítő okiratok kicserélése után lép életbe.

A volt országgyűlési tisztikarát magas kiüntetésben részesítette a Kormányzó Ur.

A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Almásy László dr. országgyűlési képviselő, volt képviselőházi elnöknek, sárvárfelsővidéki Széchenyi Bertalan gróf belső titkos tanácsos, felsőházi tag, volt felsőházi alelnöknek, bessenyei és örvendi Beöthy László belső titkos tanácsos, nyugalmazott miniszternek, a felsőház tagjának és volt felsőházi alelnöknek, bizáki Puky Endre dr. országgyűlési képviselő, volt képviselőházi alelnöknek és Czettel Jenő dr. országgyűlési képviselő, volt képviselőházi alelnöknek a közélet terén szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta, mellyel a kegyelmes megszólítás jár.

Magyar ember
magyar cégtől vásárol

minden hangszert,
melyet a legfinomabb minőségben és legolcsóbb árban

REMÉNYI MIHÁLY
hangszertelepe szállít.

Budapest, VI./29. Király-utca 58.

Kérje most megjelent új árjegyzékemet.

A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalásokat félbeszakították.

A június vége óta *Genfben* folyó magyar-cseh kereskedelmi szerződési tárgyalások a delegációk egyes tagjainak másirányú elfoglaltsága miatt *egy ideig szünetelni fognak*. A megbeszélések, amelyek folyamán több lényeges kérdésben *közeledés történt, augusztus közepén folytatódnak*. A törekvés az, hogy a megkötendő kereskedelmi szerződésbe bizonyos mezőgazdasági termékekre vonatkozólag a preferenciális (kedvezményes) vámkezelés rendszerét illesszék be.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Bombamerénylet egy orosz vezérkar ellen.

Jekaterinburgban az elmúlt héten borzalmas bombamerénylet történt. Ismeretlen tettesek bombát dobtak a hatodik gyalogsági hadosztály vezérkarának tanácsstermébe. A vezérkar éppen tanácskozást tartott s az összes tisztek együtt voltak a teremben. A bombának szörnyű hatása volt: *hat szovjet tisztet darabokra tépett a bomba, tizet pedig súlyosan megsebesített.*

Földmivészavargások, telefonsztrájk Spanyolországban.

Július hó 15-én nyitották meg *Madridban* a spanyol nemzetgyűlést. A cortex megnyitásával kapcsolatban *kommunista zavargások* voltak. Sztrájkoló telefon- és táviró-munkások zárt menetben a parlament elé akartak vonulni, hogy megzavarják a cortex ülését. A rendőrség utjukat állta, mire a kommunista tüntetők a telefonközpont elé vonultak és közpórt zudították az épületre. A telefonközpont őrszésre kirendelt rendőrsapat egyik tisztje és őrmestere súlyos fejsébet kapott. A rendőrök gumibotjaikkal verték szét a sztrájkolókat. A *telefon- és táviró-sztrájk az egész országban változatlanul tart.* A sztrájkolókat az összes telefonvonalakat elvágták. A barcelonai főkapitányt felmentették állásától, mert nem tanusított kellő erélyt a sztrájkolókkal szemben. Egyes vidékekről *földmivészavargásokat jelentenek.* A munkanélküli mezőgazdasági munkások a gépeket okolják a munkanélküliségért. *Villa Verde* andaluziai község kiscgazda polgármestere maga utasította a munkanélküli földmunkásokat, hogy *rombolják szét a környéken található cséplőgépeket.*

Bomba a Szent Péter bazilikában.

A pápai esendörök július hó 16-án este *pokolgépet* találtak a vatikán-városi *Szent Péter Bazilikában*. A pokolgépet azonnal eltávolították a bazilikától és a lakott helytől távol eső helyre vitték, ahol a pokolgép másnap reggel háromnegyed két órakor felrobbant, *anélkül, hogy kárt okozott volna.* A római lapok megvetésüknek adnak kifejezést a templomgyalázó terroristikus cselekménnyel szemben és a bombamerényleket az utóbbi idők fasisztaellenes támadásainak sorába állítják.

A szovjet légi flotta parancsnokhelyettese két társával lezuhant.

Az orosz főváros közelében július hó 13-án szörnyű repülőszerencsétlenség történt, amelynek *nyolc halottja van.* A Moszkvától mintegy ötven kilométerre fekvő *Albinov* városka határában gyakorlatozás közben lezuhant egy *nehéz katonai bombavető repülőgép.* A repülőgépen a két pilótát, két mechanikust és a megfigyelőt kivül, három magasrangú katonai személyiség is tartózkodott, akik valamennyien életüket veszítették. Ez a három magasrangú katona *Pilov*, a vörös hadsereg légiflottájának helyettes főparancsnoka, *Kolonovszki*, az orosz vezérkar légvédelmi osztályának főnöke és *Arkami-jev* tábornok, *Vorosilov* hadügyminiszter titkára.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.

A Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamara július hó 15-én *Győrött* megtartott közgyűlésén *Khuen-Héderváry* Károly gróf elnök ismertette a gazdaközönség érdekében tett intézkedéseket, amelyek közül az értékesítés kérdése áll előtérben. A kormány a mezőgazdaság talpraállítását tekintti legfőbb feladatának és minden igyekezetével azon van, hogy a külföldi és belföldi hiteltnyújtók is ezt lássák. *Hoyos* Miksa gróf, az *Országos Mezőgazdasági Kamara* elnöke szerint a mezőgazdaság helyzete lényegesen nem változott a multtal szemben, csak a súlyos viszonyok még jobban kimélyültek.

A közgyűlés egyhangulag jóváhagyta a Kamara mult évi zárószámadását és működési jelentését, utána pedig a kormányhoz intézendő határozati javaslatot tárgyalta. A hozzászólások során *Szávoz* Richárd a 12 hónapi kamatmentes állami műtrágyaakciót sürgette. *Holitscher* Károly elítélte a gazdasági helyzet kétségbeesítő kiszínezését. *Sokorópátkai Szabó* István a műtrágyának állami hitelakció keretében való alkalmazását szintén szükségesnek tartja. A mezőgazdasági szakoktatásnál kívánja, hogy kiscgazdák magánuton is megszerezhessek a gazdasági képeket és erről bizonyítványt is kapjanak. A végrehajtási szabályrendelet mielőbbi hatályba léptetését kívánja. *Gläser* Géza a minőségi buza elterjesztésére vonatkozó szerződési tervezet feltételeit az egyes gazdaságok által elfogadhatatlannak tartja. Ifj. *Mészáros* István felsőházi tag a bolettarrendelettel kapcsolatban azt kívánja, hogy ne 50, hanem 100 aranykorona kataszteri tisztá jövedelemig történjen a kiscgazdáknaál a földadólengedés. *Mohácsy* Lajos dr. az adózási politika újjaépítését sürgeti. *Halasi* József jegyző szerint a felekezeti, valamint a községi iskolák kiadását az országos közigazgatási alaplól kellene viselni, mert a háztartási alap azt nem bírja el. *Holitscher* Károly alelnök szerint az elemi károk miatt sürgős intézkedésre van szükség, hogy a károsultak idejében ingyen, vagy olcsó vetőmaghoz jussanak. *Baranyovits* Jenő rámutat arra, hogy ez évben mennyiségileg bár igen gyenge a termés, de minőségileg ilyen kitünő buzatermésünk még nem volt. A határozati javaslatához hozzá szölkak még *Németh* Boldizsár, *Horváth* Sándor, *Simon* Géza, *Lits* Ferenc és *Kiss* Dénes, akik munkaalkalmak teremtését, a földmivelésügyi tárca jobb dotálását, a munkásszerveződések körül történt visszaélések megakadályozását tartják szükségesnek, továbbá törvényes intézkedést arról, hogy a boletta árának felemelésével indokolatlanul ne drágíthassák meg a kenyér árát.

Az Országos Gazdasági Szociálpolitikai Tanács tagjai.

A földmivelésügyi miniszter *Bencs* Zoltán dr. miniszteri osztálytanácsost, *Buday* Barna m. kir. gazdasági főtanácsost, *Czettler* Jenő dr. egyetemi tanár, országgyűlési képviselőt, *Gesztyei-Nagy* László dr. mezőgazdasági kamarai igazgatót, *Horváth* Béla dr. miniszteri osztálytanácsost, *Kádár* László Levente dr. miniszteri osztálytanácsost, *Krudy* Ferenc ny. főispán, földbírtokost, *Köcsán* Károly országgyűlési képviselőt, ifj. *Mészáros* István nagygencsi lakos, mezőgazdasági munkás, felsőházi tagot, *Sámik* József kaposvári lakos, felsőházi tagot, *Schandl* Károly dr. ny. államtitkár, országgyűlési képviselőt, *Stockinger* János dr. miniszteri tanácsost, *Szűlgyi* Ernő dr. miniszteri osztálytanácsost és *Szedler* Ferenc országgyűlési képviselőt az Országos Gazdasági Szociálpolitikai Tanács tagjává három évre kinevezte.

A hevesmegyei jégkár.

Heves-vármegye közigazgatási bizottságának *Okolicsányi* Imre alispán elnöklésével tartott ülésén vitéz *Fluck* Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő jelentést tett a jégverésokozta károkról. A jég a tisztafüredi, egr, hevesi és gyöngyösi járásokban nagy károkat okozott a kalászosokban, tengeriben, dohányban, szőlőben. *Benitzky* Elemér bizottsági tag jelentette, hogy a pétérvásárai járás több szegény községe, különösen *Istenmezeje*, katasztrófális helyzetben van. A családok, asszonyok, gyermekek kenyér nélkül vannak. Javaslatára a bizottság feliratban sürgős segítséget kért a népjóléti minisztertől.

Óránként 74 kilométer sebességet ért el egy magyar postagalamb.

Pompásan sikerült s nagyszerű eredménnyel végződött a *Columbia Postagalamb Sport Egyesület* Regensburg és Budapest között rendezett postagalamb-verseny, amellyel egyidejűleg a németek Budapesten Budaörs állomásról eresztették fel mintegy 20.000 galambot. A magyar galambokat reggel felöt órákor eresztették fel Regensburgban s az első galamb 11 óra 54 perckor repült be Gyenes József állomására. Ez a postagalamb percnként 1235 méter sebességgel repült végig az 540 kilométeres távolságot. Ferenc bajor királyi herceg ezüstszerűleg nyerte, mint tiszteletdíjat. Másodiknak érkezett be 11 óra 58 perckor Balog Kálmán galambja percnként 1227 méter sebességgel s a Columbia aranyérmét nyerte. Harmadik Molnár Ferenc galambja lett, amely 12 órákor érkezett s percnként 1218 méter sebességgel repült. A Columbia ezüstsérmét nyerte. Negyediknek Póth Ferenc galambja érkezett meg 12 óra 1 perckor, 1216 méter percnkénti sebességgel. A Columbia bronzérmét nyerte. A verseny napján a németországi állomásokkal folytatott telefonbeszélgetések során megállapították, hogy a magyar galambok jóval a német galambok előtt értek célba.

A szegedi rizstermelési kísérletek sikere.

A szegedi rizstültetvények fejlődését állandóan figyelemmel kísérő Kugotowitz Károly egyetemi tanár, az Alföldkutató Társaság elnöke, Kugotowitz elmondta, hogy a kísérlet sikerült, azonban a teljes siker eléréséhez még kétheti fejlődés szükséges. Póly József polgármesterhelyettesnek bemutatott gyökerektől kitépött növényben a laposan összetapadó levelek között rejtőzik a kicsi kalász, amelynek termése a szakértők szerint kifogástalan. A kísérlet sikerének kiszámíthatatlan jelentősége lesz. A most mutatkozó termés azt igéri, hogy holdanként nyolc métermázsát hoz. Mivel a rizs métermázsójának ára 50 pengő, a holdankénti hozam tehát 400 pengő lenne, ami körülbelül harminc mázsa buza árának felel meg. A kísérlet céljaira nyolcven holdat ültettek be és a kísérlet sikere esetén a kísérleti költségek teljes egészükben megtérülnek.

Háborus emlékrmet kapnak a levették. Azok a levették, akiknek az apja a harctéren szenvedett hősihalált, vagy pedig a harctéren szerzett betegség következtében hunyt el, emlékrmet kapnak. Hivatalos rendelkezés történt abban az irányban, hogy az ilyen hősi halottak levente-gyermekei olyan háborus emlékrmet kapjanak, mint amilyen a háborus emlékrmem néhai édesapjukat megilletné, ha életben maradtak volna. Már meg is indult több helyütt az ilyen levetteknek az összeírása.

A kopenhágai polgármester Budapesten. Johann von Bülow, a kopenhágai (Dánia fővárosa) polgármester feleségével együtt az elmúlt héten Budapestre érkezett. A polgármester itteni tartózkodása mégan jellemző. Johann von Bülow a többiek között a következőket mondta:

— Végtelenül örülök, hogy végre ellátogathattam a magyar fővárosba, melynek szépségéről már nagyon sokat hallottam. Elbájos az a város s elbájosak a lakosai is és nekünk északiaknak élményszámba megy az az eleven, tükletes élet, ami itt tapasztalható. Sajnos, csak rövid ideig tart itteni látogatásom, de remélem, hogy a közeljövőben hosszabb időt tölthetek Budapesten.

Vakbéloperációt hajtottak végre a Kormányzó Ur bátyján. Horthy István lovassági tábornokot július hó 19-én magas lázzal, vakbélgyulladás gyanújával a mentők Gyömrőről a budapesti Verebély-klinikára szállították. Verebély professzor távollétében Czierer László dr. egyetemi magántanár Boross József dr. egyetemi magántanárt hívta meg a nagybeteg betegágyához. A tanácskozáson megállapították, hogy a vakbélgyulladás súlyosabb esetéről van szó és azonnal telefonon Pestre hívták Verebély professzort, aki a nagybetegat a átlután folyamán megoperálta. A műtét kitünően sikerült és a beteg állapota — a súlyos és nehéz műtét ellenére — teljesen jó. A kormányzó család több ízben meglátogatta a beteget, akinek állapota iránt a társadalom széles rétegei érdeklődnek.

Egy nyolevannégy éves gazda felakasztotta magát. *Blaskovics Mihály* nyolevannégy éves eeseri (Pest vármegye) gazdálkodó felakasztotta magát s mire rátaáltak, halott volt. Hátrahagyott levelében megírta, hogy azért lett öngyilkos, mert nem akart terhére lenni családjának.

Kolozsvári kisleány...

*Kolozsvári kisleány, Pesten a babája,
Ir is neki szép levelet, csókol szárat rája,
Fel-felzokog sirra, oly nehezen várja,
Mikor jöhet a babája kincses Kolozsvárra?*

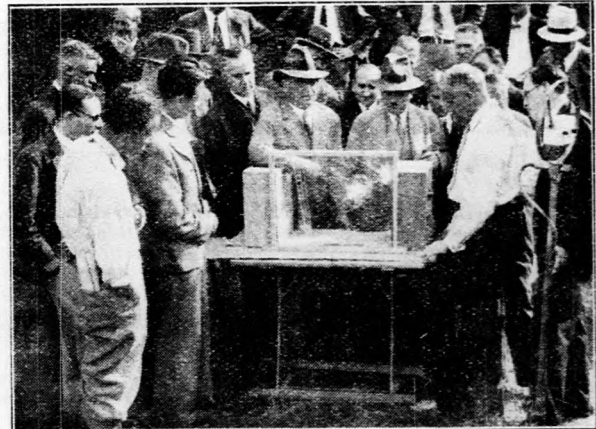
*Megy a válasz a levélre, félre minden bánat,
Csókolom én nemskóra piros szép orcádat,
Ne hullajtsd a könnyeidet szívem szép árvája,
Magyar gőzös visz engemet kincses Kolozsvárra.*

Irtá: SIÓFOKI ISTVÁN (Kistelek).

Jövő héten kezdjük meg új regényünk közlését. Az események torlódására való tekintettel, kénytelenek voltunk lemondani arról, hogy új regényünk közlését mai számunkban kezdjük el. *Új regényünk folytatólagos közlése jövő heti számunkban veszi kezdetét.*

A trachoma leküzdése. A népjóléti miniszter Szeged város vezetőségéhez még május havában leiratot intézett, amelyben elrendelte a trachoma ellen való védekezés tervének kidolgozását. A legutóbbi összeírás szerint ugyanis a szegedkörnyéki tanúkon 2716 volt a trachomások száma és ez a veszedelem egyre nagyobb arányokat kezd ölteni. Az elkészült tervet vezet vitéz Szabó Géza dr. kultúratanácsnok most terjesztette a polgármester elé. A tervet szerint a szegedi tanúkon 53 rendelőhelyiséget állítanának fel, legnagyobb részüket a tanyai állami iskolákban és a rendelést, a betegek kezelését a téli hónapokra is rendszeresíténi. A tervet még azt is javasolja, hogy a betegek kezelésével a népjóléti miniszter tíz orvost bizzon meg, akik felváltva megnyugtatóan tudnák ellátni ezt a fontos közegészségügyi szolgálatot. A kezelőorvosok fizetését a népjóléti miniszter folyósítaná, míg a városnak csak az orvosoknak a tanyai rendelőhelyiségekbe való szállításáról és a helyiségek béréről kellene gondoskodnia. Somogyi Szilveszter dr. polgármester erre a célra 8000 pengőt állít be a város költségvetésébe. A tervet a polgármester rövidesen felterjeszti a népjóléti miniszterhez.

Három gyermek borzalmas tüzhálála. Rettenetes szerencsétlenség történt az elmúlt héten *Tiszabezde* községben. Nagy István földmives és felesége dolgozni mentek a mezőre, három kisgyermeküket azonban bezárták nádfedeles házukba, hogy el ne kóboroljanak. A gyermekek játszadoztak a lakásban, gyufa került a kezükbe, amellyel meggyújtották az ágyneműt. Az egész lakás pillanatok alatt lángba borult és a szomszédok csak akkor lettek figyelmesek a nagy veszedelemre, amikor már füst-felhők tódultak ki az ablakon. Betörték a ház ajtaját, de már késő volt, mert a három gyermek, a 3 éves Mária, a 2 éves Ilonka és az 1 éves István holtan feküdtek az égő ágynemű között.

Áthatolhatatlan páncél — üvegből.

Egy német mérnöknek hosszas kísérletezés után sikerült olyan páncél-üveget előállítani, melyet négy méter távolságból nem ütött át a fegyvergolyó.

Vágy.

Szeretnék futó felhő lenni és menni fel az égre, szállni boldogság után.
Szeretnék bódító virágillat lenni: meghalni egy csendes forró éjszakán.

Szeretnék elreppenni sebés szeltek hátán, oda, hol vannak békés angyalok.
Oda, hol nincsen bán, nincsen szenvedés, oda, hol vannak igaz boldogok.

Szeretném még egyszer simogatni haját, hallani csendesen dalát elmerengve.
Azután elcsinálnék minden könnyem, a múltat elfeledve, mindent elletve.

Írta: NÉMETH LAJOS (Nagykanizsa).

Fontos közlemény. A sok külföldi gyártmányú légyirtószer közt nagy érdeklődés nyilvánult meg a magyar gyártmányú és feltűnő jó hatása Dejó légyirtószer iránt. A Dejót, úgy, mint a külföldi szereket, kis kézi permetezővel lehet felhasználni, árban a legolcsóbb, de olvasóink részére még külön kedvezményeket is biztosítunk és aki címét a kiadóhivatallal levélben közli, a legkedvezőbb ajánlatot kaphatja meg. Felkérjük tehát olvasóinkat saját érdekében, hogy a külföldi szerek vásárlása helyett közöljék címüket a kiadóhivatallal, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Sikkasztás miatt őrizetbe vették a pálosfai körjegyzőt. A kaposvári járáshoz tartozó pálosfai körjegyzőség-nél a rendes számvevővizsgálat során pénzkezelési szabálytalanságokat állapítottak meg. Az első megállapítás után Barcsay Ákos kaposvári járási főszolgabíró a megveszámvevőség bevonásával pénztárvezgélatot tartott és kiderült, hogy Györkös Géza dr. körjegyző szabálytalan és hamis naplózással, valamint nyugtahasznításokkal 6—7 ezer pengőre tehető összeggel károsította meg a községeit. Györkös Géza körjegyző vizsgálat közben hivatali székhelyét elhagyta, napokon keresztül ismeretlen helyeken bujkált és csak napok múltán jelentkezett Barcsay Ákos főszolgabírónál, aki nyomban kihallgatta. Valószínűsítve Györkös Géza részben beismerte a terhére rótt büncselekményt. A körjegyző hangsúlyozta vallomásaiban, hogy manipulációiról nem tudott senki. Kihallgatása után átkísérték a pécsi ügyészség fogházába.

Négyes ikrei születtek egy fertőszéplaki asszonynak. Egyed József fertőszéplaki gazdálkodó feleségének az elmúlt héten négyes ikrei születtek. A négy csecsemő — mind a négy fiú — és az anya teljesen jól érzik magukat.

A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárprangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Életfogytiglani fegyházra ítélték a zalai arzenes asszonyt. A Kuria szüneti tanácsa Szecskő István dr. tanácselnök előklésével július hó 15-én tárgyalta a gyilkosság büntettségével vádolt Orbán Áronné kantonmenteslaci korszmárosné bűnügyét. Orbánné arzenmérgezés miatt már kétszer ítélték el, egyszer tíz, egyszer pedig tizenötévi fegyházra. Most az volt a vád ellene, hogy még 1915-ben arzenállal tette el láb alól az urát. Ez a régi büncselekmény úgy derült ki, hogy Orbánné 1923-ban megmérgezte arzenállal vadházastársát, Németh Ferencet és mikor a nyomozás megindult, rájöttek, hogy az ura is arzenmérgezésben halt meg. A zalaegerszegi törvényszék hitvestársan elkövetett szándékos emberölés büntettségét életfogytiglani fegyházra ítélt Orbánné, a tábla pedig helybenhagyta az ítéletet. Ma foglalkozott az ügygel a Kuria és Orbánné büntetését jogerőre emelte. Az ítélet megokolása szerint az előre megfontoltágot nem lehetett beloványítani. Így az arzenmérgezésért már harmadik ízben elítélt asszony megmenekült a haláltünetektől.

Halalos családi dráma Székesfehérvárott. A székesfehérvári Szent György-kórház szülészeti osztályán július 15-én halálos kimeneteli családi dráma játszódott le. Tóth István 23 éves klinikai szolga féltékenységből, családi perpatvar során agyonütötte feleségét, az alig 21 éves Molnár Rózát. A házaspár egy és fél évvel ezelőtt kelt egybe és azóta állott a kórház szolgálatában. Tóth és felesége igen rossz családi életet éltek és napirinden volt közöttük a civódás, úgy hogy a fiatalasszony többször azzal fenyegetőzött, hogy hazautazik szüleihez. A tragédia napján ismét veszekedés volt a házastársak között, az asszony csomagolni kezdett, mire férje annyira feldühösödött, hogy kirohant a folyosóra és csakhamar kapával tért vissza, amellyel hatalmas ütést mért felesége koponyájára, úgy hogy Tóthné agyveleje kilocsant és az asszony szörnyethalt. A gyilkos férjet tartóztatták.

Az osztályorszájak húzása. Az osztályorszájak negyedik osztályának húzásait július hó 14-én és 15-én tartották meg. Az első nap eredményei szerint 30,000 pengőt nyert: 46172, 15,000 pengőt nyert: 53706, 10,000 pengőt nyert: 13697, 5000 pengőt nyert: 54963, 3000 pengőt nyert: 13391, 2000 pengőt nyert: 33570 47810 81460, 1000 pengőt nyert: 11945 17164 44293 52041 62417 76170, 500 pengőt nyert: 2638 4324 6343 7292 32490 33009 42173 42937 56424 59979 60298 63764 66854 82406, 300 pengőt nyert: 10 1375 2768 3208 3627 3844 4073 5116 6389 6534 7199 11043 14542 17088 17806 22057 25563 29604 26607 28890 29768 38527 42400 47543 48318 50595 50957 54944 56203 59232 60340 60635 61562 63877 64122 68236 69392 71976 72636 75102 83392. Ezenkívül még kihúztak 120 pengős nyereményeket. — A második nap eredményei szerint 2000 pengőt nyertek: 41078 53405, 1000 pengőt nyertek: 35848 6112 63973 78701, 500 pengőt nyertek: 12906 16260 31324 38137 57260 69503, 300 pengőt nyertek: 2085 2577 5644 6949 8261 9686 15322 21201 21888 21948 27390 31092 45969 48745 57249 62444 63185 74164 81129. Azonkívül kihúztak 120 pengős nyereményeket. — Az ötödik osztály húzásai augusztusban kezdődnek és szeptember közepéig tartanak.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Milyen galambot érdemes tartani? 2. Lehetséges-e a megsaranyodott bort? 3. Hogy kell megjavítani a megsaranyodott bort? 4. Hol lehetne riasztópisztolyt kapni és mi az ára? 5. Kötelező-e az iparos utat járítani a községben? (3083. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. A diszgalambok értékesítése nagyon bizonytalan. Inkább érdemes posta-, Strasser-máltai galambot tenyészíteni s ezeket húsra értékesíteni. 2. Nem tanácsos igen nagy galambot kicsi galambbal párosítani, mert sokszor terméketlen lesz a tojás. 3. A bor savtalanítása szén-savas mésszel történhetik. Nem tanácsos egyszerre egész borkészletünket savtalanítani ilyképp, hanem előbb 1 liter borral kipróbálni. Egy literes üveget töltsünk meg borral, tegyünk bele 1—2 gramm szén-savas meszet, rázzuk össze, a képződött gázt (szén-sav) eresszük ki s aztán tegyük félre a bort 8—10 napra. Ha 8—10 nap múlva jóízűnek találjuk, akkor tehetünk borshordónkba is szén-savas meszet, 100 literre 10—20 dekát. A savtalanított bort 6—8 hétig nyugodtan állni hagyjuk, aztán üledékeiről átfejtjük. Ha azonban megdecetesedett a bor, akkor ez nem használ. Az ecetes bort pasztörözni kell, vagy pedig egy erősen kénezett hordóba átfejtjük. Bortörvényünk a gyenge mustnak feljavítását engedi meg, besűrített musttal vagy fonyasztott szőlővel. 4. „Emgő” nevű riasztópisztolyt kapható Halva Sándor fegyverkereskedésében. Budapest, V., Szent János-tér 4. vagy Zubeck és Társas fegyverkereskedőnél, Budapest, IV., Múzeum-körút 29. szám. Ára 14 pengő. 5. A közmunkának vagy természetben kell elegendő tenni, vagy annak megfelelő váltásdíjjal fizetni. A közmunkaváltásokra vonatkozó szabályokat a vármegyei szabályrendelet foglalja magában, miért is ajánljuk, hogy a községvezető állapítsa meg a rendelkezéseket a közmunka, illetve a közmunkaváltás kötelezettségére.

Kérdés: (H. F. B. B.) — **Felelet:** Hogy kétséget kizáróan megállapítható legyen az istállójában elszaporodott rovar, legyen szíves néhány darabot egy gyufakatalyában kiváló munkatársunk: Kadocsa Gyula dr. címére (Budapest, Rovartani állomás, Kitalál-utca 3.) küldeni, ki megírja ingyen azt is, hogy hogyan lehet irtani. Leírásából ugyanis nem tudja megállapítani, hogy miféle rovarról lehet szó.

13.75. jászszági 77 kg-os 12.80—13.30. 78 kg-os 12.95—13.45. 79 kg-os 13.10—13.60. 80 kg-os 13.25—13.75. dunántúli 77 kg-os 12.55—13.05. 78 kg-os 12.70—13.20. 79 kg-os 12.85—13.35. 80 kg-os 13—13.50. pestvidéki 77 kg-os 12.55—13.05. 78 kg-os 12.70—13.20. 79 kg-os 12.85—13.35. 80 kg-os 13—13.50. bácskai 77 kg-os 12.80—13.30. 78 kg-os 12.95—13.45. 79 kg-os 13.10—13.60. 80 kg-os 13.25—13.75 pengő métermázsánként.

Pestvidéki rozs 10.60—10.75, egyéb rozs 10.60—10.75, takarmányárpa másodrendű 16—16.25, felvidéki sörárpa 18.50—21, egyéb sörárpa 17.50—18, zab elsőrendű 24.50—25.50, másodrendű 24—24.50, tengeri 14.75—15, korpa 13.75—14 pengő métermázsánként.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árát.

Július hó 20-án a határidőpiac szünetelt.

A készárúpiac és határidőpiac gabonárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A németországi válságos helyzet következtében a kivitel kereslet ezen a héten teljesen megszűnt és ezáltal a forgalom erősen lecsökkent. Biborheremagban a kínálat továbbra is élénk, kereslete azonban allig volt és ára némileg visszaesett. Szőszöbükön. Néhány tétel került eladásra, a külföldi kereslet azonban még mindig hiányzik. Érdek-lődés mutatkozott tarlórépamag, fehér mustár, vörös és fehér köles iránt. A budapesti ár- és értéktöredék hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersdruvát, budapesti paritásban: káposztarepce 20—20.25, biborherce 30.50—31.50, zöld borsó 16—18 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadára 40—50, duplanullás finom tészalíst 34—42, nullás 34—42, kettes főzölíst 32—38, négyes kenyérlíst 28—36 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 13, borsóhéj 13, borsókorpa 13, buzakonkoly 12, konkolydara 13, lenmagpogácsa 21, napraforgópogácsa 17, reppogácsa 13, rozskonkoly 12, rozskorpa 14, rozsocsu 12, rozskakarmányliszt 20, szójababpogácsalíst nyagban 24, szójababpogácsalíst kicsinyben 26, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű, új 5.90—6.50, harmadrendű, csomagolásra 7—8, muharszéna 8, lucernaszéna 7.50—10, lucerna és szénakeverék 6.50—6.60, zabosbikkonyiszéna 7—7.50 pengő métermázsánként.

Cirokszakál. Takaró szalma (uradalmi) 27—29, takaró szalma (kisgazdálátó) 25—27, béles szalma (uradalmi) 8—10, béles szalma (kisgazdálátó) 8—10 pengő métermázsánként. Cirokmag 10 P métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élő borjú, belföldi szopós, elsőrendű 0.76—0.84, kivételosen 0.88, másodrendű 0.60—0.74 pengő kilogrammonként, élőszulyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.85—0.86, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.85—0.86, 1½—2 éves üszök 0.82—0.84, 1½—2 éves tinók 0.82—0.84, fiatal, friss fejős tehén 1.10—1.15 pengő métermázsánként élőszulyban.

Lóvásár. Csikó 25—60, igaz kocsi (nehéz, nyugati fajta) 300—500, igaz kocsi (könnyű, nyugati fajta) 170—420, száraz 55—80, alárendelt minőségű lovak 30—240, vágólovak 25—170 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb 78—84, közép 64—65, gyengébb 52—62, bika kivételosen 80, közepes 60—74, tehén kivételosen 75, közép 52—74, növénylékmarha 60—84, kicsontozni való marha 27—30 fillér kilogrammonként élőszulyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 92—100, közepes 100—104, nehéz 104—106, prima keresztetett 106—110 fillér kilogrammonként élőszulyban.

Gyapjú. A magyar piac kb. 80.000 kg középminőségű fésűs- és szövetyapjú kelt el 0.80—1.10 pengőig terjedő árakon.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.50, tarka (40 kg-ig) 0.70, (40 kg-on felül) 0.80, borjubőr, rövid lábbal (6.3 kilóig) 1.30, (nehézebb) 1.10 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahús a nyílt piacokon: Rostélyos, vastaghaszín, felsől, fehérpecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 180—320, fartsó, lapocka, puhahatszín 180—280, szegye, dagadó 120—180, gulyásnak való 120—180 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 280—380, sütnivaló 140—320, porköltnek való 100—240 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Juhcomb 160—260, gerinc 140—180, lapocka 140—180, porköltnek való 80—160 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 240—340, friss comb, tarja, lapocka 200—230, friss oldalas 150—190, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—340, vidéki 240—360, olaszitani való szalonna 130—150, sózott kenyérszalonna 140—180, füstölt 160—220, háj 144—168, zsíros tepertő 160—200, helybeli sertésszir 140—160 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 220—300, csirke 100—260, ruca 200—250 fillér darabonként. — Leölt állatok: Tyúk 180—240, csirke 300—400, hizott ruca 200—240, lud hizott 200—240, ludmáj 400—800, ludzsír és háj 220—300 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 9—10, főzőtojás 7—8 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Özgerinc 450—550, comb 280—320, többi része 60—120, vaddisznó gerinc 250—300, comb 250—300, többi része 100—200 fillér kilogrammonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harcsa 400—500, ponty 180—260, kárász 140—200, compó 200—250 fillér kilogrammonként. — Fák: Folyami rák 10—100 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Tejeltejt 36, lefőzött 16, aludttejt 100, tejszín 320—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj többben 400—440, 10 dekás csomagolásban 440—520, főzővaj 320—400, szedett vidéki 320—380, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—60, juhtúró 200—240, kevertúró 140—200, juhsajt 200—300, sajt, ementáli, hazai 360—500, trappista hazai 200—320 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 4—24, petrezselyem zöldjével csomója 4—24, zeller zöldjével újdonság darabja 3—6, kalaráb újdonság 1—5, karfiol 40—120, vöröshagyma újdonság csomója 2—5, vöröshagyma makói 18—24, fokhagyma zöldjével 36—50, fejeskáposzta hazai újdonság 8—22, savanyított káposzta 50—70, kelkáposzta 16—26, vöröskáposzta hazai 36—44, fessallata hazai 3—8 fillér darabonként, torna hazai 50—120, buronya újdonság 14—22, tömör csiperkegomba 160—300, szefűgomba 220—240, éti, varzánya 160—200, szárított gomba 800—1600 fillér kilogrammonként, feketeetek kilogrammonként 16—26, bönaposretek csomója 4—16, ugora savanyítani való 12—26 fillér kilogrammonként. Ecetben savanyított 120—160, kovászos 40—60, salátának való kilogrammonként 8—30, paprika újdonság apró 1—4, nagy paprika újdonság darabja 3—10, paprika, nagy, kilogrammonként 50—80, apró kilogrammonként 40—60, savanyított paprika kilogrammjá 100—160, főzőtök kilogrammjá 4—8, tök gyaluit kilogramja 12—20, paradicsom újdonság 40—120, konzerv litére 50—70, vajbab 16—50, zöldbab 16—50, kifejtett bab 100—160, zöldborsó 32—40, kifejtett zöldborsó 80—200, spárza újdonság 80—200, sóska 20—40, paraj tisztított 30—50 fillér kilogrammonként, zöld tengeri csó darabonként 4—10 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Alma, nyári, édes 40—80, rétesalma 30—60, körte, közönséges 30—140, árpával érő 40—80, befőzni való 50—120, meggy, aprószemű, vörös 24—60, hőlago meggy 20—40, piros, ropogós cseresznye 60—120, fekete, aprószemű cseresznye, ropogós 30—60, sárga cseresznye, ropogós 50—80, kajszinbarack, befőzni való 80—120, kajszinbarack, elsőrendű 100—180, másodrendű 50—80, fűzi-barack 30—320, málna 100—180, ribizli 70—110, pözméte 30—80, sárgadinnye 60—200, faj, görög 80—100, faj, sárga 60—140, szilva 120—160, gyümölcsész 140—320, zöld dió 40—60, keményhéjú dió 90—140, dióbél 320—520,ogyoró, héjazott 300—360, mandula, héjazott 400—600 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és házi-szappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózsapaprika 240—320, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 120—140, pergetett mész 140—160, házi szappan 120—160, közönséges szappan 80—120 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 28—64, borsó, hántolt, feles 36—80, bab, fehér, aprószemű 30—50, nagyszemű 48—100, szines 32—52, finom árpakása 80—120, durva 60—80, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak k-kint Szegeden: édesnemes paprika 1.60—2.05, félédes paprika 1.10—1.30, elsőrendű paprika 0.80—1, másodrendű paprika 0.55—0.70, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves paprika, füzérenként 2—3.50 pengő. — Kalocsán: édesnemes paprika 1.65—1.75, rózsapaprika 0.95—1.10, másodrendű paprika 0.30—0.55, harmadrendű paprika 0.20—0.25, füzéres csöves paprika 0.60—1.10 pengő kg-kint.

Szesz és szeszszitalok. A szeszüzletben az árak változatlanok maradtak és a detaiforgalomban finomított szesz 20 hl vételénél 267 pengő, 10 hl vételénél 270 pengő kelt el. Denaturált szesz, vevő hordóiban, készpénzfizetés mellett 54 pengő kelt el. Gyümölcsplinka. Törkölyszeszben a sürgős kínálatok megszűntek s promt árú 2.60—2.70 pengőig kelt el. Szilvaszesz, nyári árú 5.30, kék árú 5.70, prémiumos árú 6 pengőig kelt el. Borpatát 3.40—3.65 P minőségű és állomás szerinti 1000 literfokonként + 2 százalékos forgalmi adó.

A külföldi pénzkereslet július hó 20-án szünetelt.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ ÚJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Eredeti angol THE CHAMPION és saját

készítési Royal Star kerékpárok 180 P-től havi 16 P részlete. Készítésgyár-alkatrészeket nagybani árban: Külső gumit... 5.40 belső... 1.80 lánc és pedál... 2.80

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpárnagykereskedés
Budapest, VIII. ker., József-körút 41. szám
Arjegyék 1000 képpel ingyen Alapítva 1869

Gyűjtsünk előfizetőket

a
VASÁRNAP
számára!